

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání
zpracovaný podle RVP ZV část D (DMU)

ŠKOLA PRO ŽIVOT

Základní škola Vrchlabí, Krkonošská 230
příspěvková organizace

OBSAH ŠVP ZV část D – „ŠKOLA PRO ŽIVOT“

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP	5
4. UČEBNÍ PLÁN	15
5. UČEBNÍ OSNOVY	19
5.1 Jazyk a jazyková komunikace	19
5.2 Matematika a její aplikace	24
5.3 Informatika	29
5.4 Člověk a jeho svět	33
5.5 Člověk a společnost	37
5.6 Člověk a příroda	41
5.7 Umění a kultura	45
5.8 Člověk a zdraví	49
5.9 Člověk a svět práce	55
6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	59
7. AUTOEVALUACE ŠKOLY	61
8. BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ VE ŠKOLE	62
9. SYSTÉM PODPORY ŽÁKŮ SE ŠVP	63
10. ORGANIZACE A PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	64
11. SCHVALOVACÍ DOLOŽKA	65

Příloha č. 1 - Popis žáků podle §16 odst. 9 školského zákona

Příloha č. 2 - Příloha ŠVP č. 2 – Pravidla bezpečného používání ICT pro žáky

Příloha č. 3 - Digitální etický kodex žáka

Příloha č. 4 - Sjednocená tabulka příloh 2 a 3

Úvodní prohlášení

Školní vzdělávací program „Škola pro život“ vychází z RVP ZV část D (revize 2021–2023) a je vytvořen pro potřeby žáků s podporou podle § 16 odst. 9 školského zákona. Naší prioritou je umožnit každému žákovi vzdělávání, které odpovídá jeho možnostem, podporuje jeho silné stránky, rozvíjí praktické dovednosti a připravuje jej pro další studium i budoucí pracovní uplatnění.

ŠVP vychází z dlouhodobých zkušeností školy se vzděláváním žáků s lehkým mentálním postižením a vývojovými poruchami učení či chování. Program staví na bezpečném prostředí, individualizaci výuky, praktickém učení, spolupráci s rodinami a odborníky a na důrazu na podporu samostatnosti a sociálních dovedností.

Dokument je závazný pro všechny pedagogy školy a je pravidelně aktualizován podle potřeb žáků, doporučení ŠPZ a výsledků autoevaluace školy. Naší snahou je, aby ŠVP byl živým a srozumitelným nástrojem, který vede žáky k maximálnímu možnému rozvoji a úspěšnému přechodu na střední školu.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 VELIKOST A ÚPLNOST ŠKOLY

Základní škola Vrchlabí, Krkonošská 230, příspěvková organizace je škola s prvním i druhým stupněm, malotřídního typu zřízená podle §16 odst. 9 školského zákona. Poskytuje základní vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména žákům s lehkým mentálním postižením, poruchami učení, poruchami chování, ADHD, PAS, specifickými vývojovými vadami řeči a kombinovanými diagnózami. Výuka probíhá v menších třídních kolektivech s možností individuální práce.

2.2 CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

Všichni mají doporučení školského poradenského zařízení (PPP/SPC) a jsou vzděláváni v 3. nebo 4. stupni podpůrných opatření. Škola přizpůsobuje obsah, metody i hodnocení možnostem žáků, využívá IVP, asistenty pedagoga a speciálně pedagogickou podporu.

2.3 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor tvoří kvalifikovaní učitelé s dlouholetou praxí v oblasti speciální pedagogiky. Součástí týmu je, metodik prevence, výchovný poradce a asistenti pedagoga. Výuka ve třídách je týmová, koordinovaná a reflektivní. Důraz je kladen na podporu žáků, komunikaci a spolupráci s rodiči.

2.4 MATERIÁLNÍ A PROSTOROVÉ PODMÍNKY ŠKOLY

Škola má:

- kmenové třídy,
- odbornou učebnu praktických činností (dílna dřevo, kov),
- odbornou učebnu informatiky
- školní kuchyňku,
- školní pozemek,
- venkovní prostory pro výuku,
- základní ICT vybavení a speciálně pedagogické pomůcky.

Prostory jsou přizpůsobeny výuce žáků se SVP.

2.5 SPOLUPRÁCE S RODIČI A INSTITUCEMI

Škola úzce spolupracuje s rodiči žáků, PPP, SPC, DDM Pelíšek, KRNAP, Střediskem ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, sociálními službami, ÚP Trutnov a Středními školami s H obory v regionu.

2.6 DLOUHODOBÉ PROJEKTY A ŠKOLNÍ AKTIVITY

Škola realizuje:

- environmentální projekty (ve spolupráci s KRNAP, SEVER),
- preventivní programy,
- pracovní činnosti v praxi,
- výstavy výtvarných prací,
- účasti žáků na projektech DDM,
- třídnické programy, projektové dny, exkurze, besedy.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent základní školy se speciální podporou podle §16 odst. 9 má osvojeny vědomosti, dovednosti a kompetence odpovídající jeho individuálním možnostem a upravenému vzdělávacímu programu RVP ZV část D (DMU). Je připraven pokračovat ve studiu v **tříletých oborech E** nebo se postupně uplatnit na trhu práce s podporou rodiny, školy a navazujících služeb.

Cílem je maximální možná samostatnost a aktivní zapojení do běžného života.

VZDĚLÁVACÍ A FUNKČNÍ AKADEMICKÉ DOVEDNOSTI

Absolvent:

- ovládá učivo základní školy v rozsahu upraveného RVP ZV – doporučenou minimální úroveň výstupů,
- čte s porozuměním přiměřených textů (návody, jízdní řády, krátké informační texty),
- vyjadřuje se srozumitelně ústně i písemně,
- řeší běžné matematické situace (peníze, čas, délka, množství),
- zvládá základní logické postupy a praktické úlohy,
- umí vyhledat jednoduché informace z různých zdrojů, včetně digitálních.

PRACOVNÍ A PRAKTICKÉ KOMPETENCE

Absolvent:

- umí pracovat podle pracovního postupu, instrukce nebo jednoduchého návodu,
- dodržuje pracovní kázeň, dokončuje práci přiměřeně svým možnostem,
- pečuje o své pracovní pomůcky,
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny,
- zvládá základní pracovní činnosti v dílně, kuchyňce, na zahradě či při úklidu,
- rozvíjí manuální zručnost a je schopen pracovat opakovaně a systematicky,
- dokáže projevit zájem o konkrétní pracovní oblast (např. kuchař, truhlář, zahradník, pomocné práce).

SOCIÁLNÍ A OSOBNOSTNÍ KOMPETENCE

Absolvent:

- umí spolupracovat ve dvojici i ve skupině,
- respektuje pravidla kolektivu a pokyny dospělých,
- dokáže vyjádřit své potřeby a přání,
- je schopen přiměřeně řešit konfliktní situace,
- orientuje se v běžných životních situacích (škola, rodina, veřejnost),
- rozvíjí odpovědnost za své chování a práci,
- uvědomuje si své silné stránky a oblasti, kde potřebuje podporu.

KOMUNIKAČNÍ KOMPETENCE

Absolvent:

- komunikuje srozumitelně a adekvátně situaci,
- zvládá běžné společenské fráze, žádosti, dotazy, omluvy,
- umí telefonovat, domluvit se ve službách (obchod, doprava, lékař),
- orientuje se v základních pravidlech digitální komunikace,
- chápe rizika komunikace na internetu.

DIGITÁLNÍ KOMPETENCE

Absolvent:

- ovládá běžné uživatelské činnosti (psaní, hledání informací, využití jednoduchých aplikací),
- umí pracovat s počítačem, tabletem i mobilním zařízením bezpečným způsobem,
- využívá digitální technologie k učení, prezentaci i každodennímu životu,
- respektuje zásady bezpečného chování v online prostředí.

SEBEOBSLUHA A ORIENTACE V BĚŽNÉM ŽIVOTĚ

Absolvent:

- zvládá základní sebeobsluhu (oblékání, hygiena, jídlo, péče o věci),
- orientuje se v čase a běžném prostoru (škola, okolí, město),
- dokáže samostatně nebo s minimální pomocí cestovat známou trasu,
- rozumí základním pravidlům bezpečného chování doma, venku i na veřejnosti.

SMĚŘOVÁNÍ ABSOLVENTA

Absolvent je připraven:

- pokračovat v **oborech E** nebo prakticky zaměřených oborech,
- využívat své schopnosti v pracovním prostředí podle svých možností,
- zapojit se do běžného společenského života,
- rozvíjet svou osobnost, zájmy a pracovní dovednosti i po ukončení ZŠ.

3.2 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Škola poskytuje bezpečné, podporující a prakticky orientované vzdělávání žákům se SVP.

Cílem je rozvíjet:

- samostatnost a sebeobsluhu,
- pracovní dovednosti,
- sociální a komunikační kompetence,
- schopnost orientovat se v běžném životě,
- kladný vztah ke vzdělání,
- emoční stabilitu, respekt a spolupráci.

Výuka je názorná, praktická, individuálně přizpůsobená a propojená s reálným životem.

3.3 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Škola uplatňuje jednotné strategie:

- praktické a činnostní učení,
- strukturovanou výuku a jasné postupy,
- podporu motivace a pozitivní zpětné vazby,
- opakování a upevňování učiva,
- individuální přizpůsobení obsahu i metod,
- práci v malých skupinách,
- rozvoj dovedností potřebných pro život a budoucí povolání.

3.4 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SVP

Žáci jsou vzděláváni:

- výhradně na základě doporučení ŠPZ,
- na 3. a 4. stupni podpůrných opatření,
- v případě potřeby podle IVP,
- s podporou asistenta pedagoga,
- se speciálně pedagogickou péčí.

IVP obsahuje úpravy metod, prostředí, výstupů i hodnocení.
PO jsou vyhodnocována minimálně jednou ročně.

3.5 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ NADANÝCH

Pro žáky s dílčími nadáními škola nabízí:

- rozšiřující úkoly,
- projekty,
- tvůrčí a pracovní aktivity,
- podporu v oblastech výtvarných, hudebních či praktických dovedností.

3.6 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata jsou zařazována přirozeně v rámci předmětů a projektových dnů. Realizují se především praktickými metodami, zážitkovým učením a nácvikem modelových situací.

Způsob realizace

- integrace do běžné výuky,
- projektové dny,
- třídnické hodiny,
- celoškolské akce.

Tabulka začlenění průřezových témat

Průřezové téma	Realizace v předmětech	Příklady aktivit
OSV	ČJ, VZ, TV	pravidla chování, zvládnání emocí, práce ve dvojici
Výchova demokratického občana	ČJS, VZ	pravidla komunity, volba zástupců, diskuse
Multikulturní výchova	ČJ, ČJS	tradice, respekt, různé kultury
Environmentální výchova	PŘ, Pracovní výchova	péče o rostliny a živočichy, třídění odpadu
Mediální výchova	Informatika, ČJ	práce s informacemi, bezpečný internet

3.6.1 ZPŮSOB PLÁNOVÁNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

- průřezová témata jsou konkrétně rozpracována v tematických plánech jednotlivých vyučujících,
- jsou součástí projektových dnů a školních akcí (Den Země, zdravý životní styl, dopravní výchova, prevence rizikového chování apod.),
- vyhodnocování probíhá v rámci autoevaluační školy – analýza tematických plánů, projektů, dotazníků a hospitací.

3.7 DIGITÁLNÍ KOMPETENCE

Digitální kompetence jsou rozvíjeny průběžně, zejména:

- v informatice,
- v pracovních činnostech (bezpečná obsluha zařízení),
- v českém jazyce (práce s informacemi),
- ve výchově ke zdraví (bezpečný internet),
- v projektové práci (fotodokumentace).

Žáci se učí:

- základní práci s digitálními nástroji,
- bezpečnost na internetu,
- jednoduché informační dovednosti,
- rozpoznání reklamy a manipulace.

TABULKA ROZVOJE DIGITÁLNÍCH KOMPETENCÍ NAPŘÍČ PŘEDMĚTY

Předmět / oblast	Jak se v předmětu rozvíjí digitální kompetence
Český jazyk	Vyhledávání a ověřování informací, práce s textem v digitálním prostředí, použití edukačních aplikací, bezpečná online komunikace.
Anglický jazyk	Práce s poslechovými nahrávkami, jazykovými aplikacemi a online zdroji, vyhledávání jednoduchých informací v AJ.
Matematika	Digitální modelování a vizualizace, práce s edukačními matematickými aplikacemi, měření a geometrické nástroje v digitální podobě.
Informatika	Základy algoritmizace, práce s digitálními zařízeními, správa dat, bezpečné online chování, práce s informacemi.
Prvouka / Člověk a jeho svět	Práce s digitálními mapami, fotografiemi a multimédií, jednoduché online vyhledávání informací o přírodě a člověku.
Přírodopis	Vyhledávání informací o přírodě, digitální prezentace, práce s fotografiemi, třídění a porovnávání dat.
Zeměpis	Digitální mapy, satelitní snímky, online atlas, práce s geografickými zdroji, ověřování faktických údajů.
Dějepis	Práce s digitálními archivními materiály, časovými osami, fotografiemi, multimédií a s online historickými zdroji.
Občanská výchova	Informace o společnosti a médiích, rozpoznávání manipulace, bezpečná komunikace online, základní mediální gramotnost.
Výchova ke zdraví	Vyhledávání informací o zdraví, prevence online rizik, bezpečnost na internetu, ověřování věrohodnosti informací.
Tělesná výchova	Využití digitálních instruktážních videí, pohybových aplikací a digitálních nástrojů pro motivaci ke zdravému životnímu stylu.
Hudební výchova	Práce s digitálními nahrávkami, využívání hudebních aplikací, poslechové materiály v digitální podobě.

Výtvarná výchova	Práce s digitální fotografií, jednoduchými grafickými programy, vyhledávání vizuálních inspirací a obrazových zdrojů.
Člověk a svět práce	Práce s online návody, instruktážními videi, digitálními technologiemi a bezpečné používání digitálních i domácích zařízení.
Projektová výuka / průřezové aktivity	Zpracování jednoduchých digitálních výstupů (foto, text, prezentace), práce s informacemi, základní digitální dokumentace projektů.

3.8 DIGITÁLNÍ PROSTŘEDÍ ŠKOLY

Škola využívá digitální technologie jako prostředek podpory vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména pro názornost, strukturování učiva, motivaci a zprostředkování zkušenosti.

3.8.1 DIGITÁLNÍ INFRASTRUKTURA

- škola využívá počítače, notebooky a tablety přizpůsobené potřebám žáků,
- ve třídách je dostupná projekční technika (dataprojektor / interaktivní zařízení),
- škola používá bezpečné úložiště OneDrive v rámci školních účtů,
- digitální materiály jsou sdíleny mezi učiteli i asistenty pedagoga,
- škola používá výukové aplikace odpovídající věku a schopnostem žáků.

3.8.2 DIGITÁLNÍ NÁSTROJE VE VÝUCE

Digitální technologie podporují výuku zejména v těchto oblastech:

- komunikace a tvorba obsahu (text, obrázek, foto, hlasová nahrávka),
- vyhledávání a třídění informací,
- vizualizace učiva (videa, obrázky, digitální modely),
- podpora výkladu a samostatné práce,
- prezentace žákovských výstupů,
- zpětná vazba (testy, úkoly, interaktivní aplikace).

3.8.3. DIGITÁLNÍ GRAMOTNOST ŽÁKŮ

Digitální gramotnost je rozvíjena:

- v předmětu **Informatika**,
- napříč všemi vzdělávacími oblastmi a průřezovými tématy,
- pomocí jednoduchých digitálních úkolů,
- na úrovni odpovídající doporučením ŠPZ a možnostem žáků.

3.8.4 BEZPEČNÉ DIGITÁLNÍ PROSTŘEDÍ

Škola věnuje velkou pozornost:

- ochraně osobních údajů,
- prevenci rizik spojených s internetem,
- bezpečnému sdílení digitálních materiálů,
- rozpoznávání nebezpečných situací online.

Digitální bezpečnost je součástí výuky **Výchovy ke zdraví**, **Informatiky**, třídnických hodin a programu primární prevence.

3.8.5 TABULKA: DIGITÁLNÍ RIZIKA A PREVENCE

Riziková oblast digitálního prostředí	Možná rizika	Preventivní opatření školy
Bezpečné používání internetu	nebezpečné stránky, nevhodný obsah, dezinformace	poučení žáků, práce s vhodnými zdroji, průběžná kontrola, edukace ve VZ a Informatice
Osobní údaje a digitální identita	sdílení jména, adresy, fotografií, zneužití dat	výuka o ochraně osobních údajů, pravidla pro sdílení, používání školních účtů
Online komunikace	kyberšikana, manipulace, nevhodné kontakty	třídnické hodiny, pravidla komunikace, spolupráce s preventistou, nácvik bezpečného chování
Digitální stopa	nevědomé zveřejňování obsahu, který zůstává online	vysvětlení pojmu digitální stopy, praktické ukázky, rozvoj kritického myšlení
Závislost na digitálních technologiích	nadměrné používání, ztráta pozornosti, únava	střídání aktivit, omezení času u obrazovek, psychohygienu, pravidla užívání ICT
Kyberšikana a rizikové chování	výhrůžky, ubližování online, skupinové útoky	školní preventivní program, pravidla chování, okamžitá reakce pedagogů, spolupráce s rodiči
Zdravotní rizika používání technologií	unavený zrak, špatné držení těla, nesprávná manipulace	ergonomie práce, krátké přestávky, nácvik správného sezení, práce v krátkých blocích
Autorská práva a kopírování obsahu	neoprávněné používání obrázků, textů, hudby	výuka o autorských právech, používání volně dostupných materiálů, uvádění zdrojů
Nesprávné používání zařízení	poškození zařízení, nebezpečná manipulace	jasná pravidla používání ICT, dohled, práce v malých skupinách či individuálně

3.9 SWOT ANALÝZA ŠKOLY

S – STRONG POINTS (SILNÉ STRÁNKY ŠKOLY)

Pedagogická práce a klima školy

- Stabilní pedagogický sbor se silným vztahem ke škole a k žákům se SVP.
- Individuální přístup učitelů, znalost žáků a jejich specifických potřeb.
- Přátelské, bezpečné a rodinné klima školy, vysoká míra důvěry žáků k pedagogům.
- Výborná spolupráce mezi učiteli, asistentkami pedagoga a vedením školy.
- Respekt k odlišnostem, nízký výskyt sociálně patologických jevů.

Práce s žáky se SVP

- Dlouhodobá zkušenost se vzděláváním žáků s LMP, PAS, vývojovými poruchami a přidruženými obtížemi.
- Kvalitně nastavované IVP, důsledné využití podpůrných opatření.
- Velmi dobrá spolupráce se školskými poradenskými zařízeními.

Pedagogické strategie a metody

- Využívání praktické, názorné a multisenzorické výuky.
- Silná tradice pracovního vyučování – dílny, pozemek, kuchyňka, rukodělné činnosti.
- Vysoký důraz na prožitkové a projektové učení.
- Průběžná portfolio dokumentace pokroku žáků.

Materiální a prostorové podmínky

- Vybavené učebny pro pracovní vyučování, školní kuchyňka, dílny, pozemek.
- Bezpečné vnitřní prostředí s dobře udržovaným zázemím (menší škola, více péče).
- Výborná poloha školy – blízkost přírody, možnost častých vycházek, projektů s KRMAP.

Vztahy s dalšími institucemi

- Spolupráce s DDM Pelíšek, KRMAP, místními pracovišti, SOU/OU v regionu.
- Dlouhodobá a funkční spolupráce se zřizovatelem (Město Vrchlabí).
- Otevřenost školy veřejnosti, aktivní zapojení do komunitního života.

W – WEAK POINTS (SLABÉ STRÁNKY ŠKOLY)

Pedagogické a odborné kapacity

- Náročnost na personální stabilitu – obtížnější nábor kvalifikovaných pedagogů speciální pedagogiky.
- Vyšší riziko vyhoření učitelů vzhledem k dlouhodobé práci s náročnou skupinou žáků.
- Složitější ověřování učiva u žáků se SVP – nutnost častého individuálního přístupu.

Vzdělávací výsledky

- Pomalejší tempo práce žáků a nižší úroveň abstraktního myšlení (v souladu s diagnózou).
- Horší propojitelnost se světem moderních technologií (nízká úroveň digitálních dovedností části žáků).
- Obtížnější motivace části žáků a vyšší absence pracovních návyků po příchodu do školy.

Materiální a prostorové limity

- Omezené prostory pro další rozvoj odborných učeben.
- Vyšší finanční náročnost na obnovu vybavení v dílnách a pracovnách.
- Nedostatek klidových místností pro individuální práci a relaxaci žáků i pedagogů.

Sociální podmínky žáků

- U části žáků problematique rodinné prostředí, nízká podpora domácí přípravy.
- Závislost na externích odborných službách a obtížně dostupná psychologická péče v regionu.

O – OPPORTUNITIES (PŘÍLEŽITOSTI)

Možnosti rozvoje školy

- Rozšíření spolupráce se SOU/OU v oblasti profesní orientace žáků.
- Využití dotací MŠMT, krajských výzev a evropských projektů (digitální technologie, doučování, personální podpora).
- Prohloubení spolupráce s KRMAP, SEVER a využití přírodního prostředí pro environmentální projekty.

Vzdělávací a metodické možnosti

- Další vzdělávání pedagogů v moderních metodách práce se žáky s LMP, PAS a ADHD.
- Implementace jednoduchých digitálních nástrojů do výuky (fotodokumentace, tablety, interaktivní pomůcky).
- Zvyšování úrovně pracovních dovedností žáků díky novým materiálům, technikám a vybavení.

Spolupráce s rodiči a komunitou

- Organizace preventivních a motivačních workshopů pro rodiče.
- Zapojení rodičů do projektů (školní zahrada, výstavy výrobků, tematické akce).
- Rozvoj komunitních aktivit – školní trhy, dílny, dobrovolnické akce.

Rozvoj podpůrného systému školy

- Využití školního psychologa / externích služeb pro podporu duševního zdraví žáků.
- Zapojení asistentů pedagoga do širší metodické podpory výuky.
- Posílení funkce kariérového poradenství.

T – THREATS (OHROŽENÍ)

Faktory vnějšího prostředí

- Nedostatek odborníků v oblasti speciální pedagogiky na pracovním trhu.
- Nestabilita financování asistentké podpory a projektových výzev.
- Případné změny v legislativě, které mohou omezit financování podpůrných opatření.

Sociální situace rodin

- Přetrvávající ekonomické a sociální problémy části rodin žáků.
- Nízká podpora přípravy žáků v domácím prostředí.
- Zvýšené riziko výskytu poruch chování, úzkostí či školní neúspěšnosti.

Zdravotní a psychické problémy žáků

- Stoupající počet žáků s PAS, ADHD a kombinovanými diagnózami.
- Zhoršující se psychohygienu dětí vlivem digitálních technologií.
- Vyšší míra absence z důvodu dlouhodobých zdravotních omezení.

Materiální a prostorové limity

- Finanční náročnost údržby staršího vybavení nebo budovy.
- Zvýšené náklady na modernizaci dílen a odborných pracovišť.
- Omezené možnosti dalšího rozšiřování prostor školy.

3.9.1 SWOT: RIZIKA A NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ

Rizika vyplývající ze SILNÝCH STRÁNEK (S – rizika „samozřejmostí“)

Silné stránky mohou vést k určité „zóně pohodlí“ nebo přetížení.

RIZIKA

- Přetížení pedagogických pracovníků, kteří poskytují vysokou míru individuální péče.
- Přílišná závislost žáků na podpoře dospělých (AP, učitelé), nižší míra samostatnosti.
- Riziko stagnace metod práce, pokud nejsou systematicky inovovány.
- Závislost na dlouholetých zaměstnancích – generační výměna může být obtížná.

OPATŘENÍ

- Zavádět sdílení práce mezi učiteli a asistenty, týmové plánování, vzájemné hospitace.
- Posilovat samostatnost žáků pomocí rutinních postupů, strukturované výuky a programu ADL (aktivity/činnosti každodenního života).
- Pravidelně aktualizovat metodické postupy – DVPP, mentoring, výměna zkušeností mezi školami.
- Aktivně pracovat s kariérním plánováním sboru, motivovat a adaptovat nové pedagogy.

Rizika vyplývající ze SLABÝCH STRÁNEK (W)

RIZIKA

- Nízká úroveň digitálních kompetencí některých žáků i části pedagogického sboru.
- Zpoždění žáků v pracovních, čtenářských a matematických dovednostech.
- Nedostatečná motivace některých žáků a minimální domácí podpora.
- Nedostatek prostoru pro specializované učebny, relaxační místnosti a individuální práci.
- Vyšší míra absence u žáků se zdravotními obtížemi.

OPATŘENÍ

- Rozvoj jednoduché digitální gramotnosti (tablety, fotodokumentace, interaktivní tabule).
- Systém krátkých, strukturovaných úkolů (low-floor, high-ceiling) pro podporu základních dovedností.
- Posílení motivace žáků pomocí praktických aktivit, častého střídání činností, projektů a zážitkových aktivit.
- Optimalizace prostor – venkovních prostor pro individuální práci.
- Zlepšení komunikace s rodiči – informační schůzky, dílny, nabídka individuálních konzultací.
- Spolupráce s lékaři a odborníky, úprava režimových opatření.

Rizika vyplývající z PŘÍLEŽITOSTÍ (O – rizika „nevyužití“)

Pokud škola příležitosti nevyužije, může dojít ke stagnaci.

RIZIKA

- Nevyužití dotačních příležitostí (digitální vybavení, personální podpora, projekty).
- Nedostatečné propojení školy s OU/SOU, které může zpomalit profesní orientaci žáků.
- Nízké zapojení rodičů do spolupráce.
- Malá prezentace školy na veřejnosti → snížená prestiž, nižší informovanost veřejnosti.
- Příležitosti k inovaci výuky zůstávají nevyužité kvůli nedostatku času.

OPATŘENÍ

- Vytvořit projektový kalendář – sledovat výzvy MŠMT, Královéhradeckého kraje, EU.
- Posílit kariérové poradenství – pravidelné exkurze, spolupráce s ÚP, návštěvy OU/SOU.
- Nabídnout akce pro rodiče: dílny, „škola nanečisto“, společné projekty.
- Aktivní prezentace školy: web, sociální síť školy/města, výstavy prací žáků, dny otevřených dveří.
- Podpora sdílení dobré praxe – setkání s okolními školami, mikroškolení, mentoring.

Rizika vyplývající z OHROŽENÍ (T – externí faktory)

RIZIKA

- Nedostatek speciálních pedagogů, psychologů, asistentů pedagoga na trhu práce.
- Finanční nestabilita v oblasti podpůrných opatření (škrtý, legislativní změny).
- Zvyšující se počet žáků s PAS, ADHD, LMP, úzkostmi a psychosociálními problémy.
- Nízká dostupnost odborných služeb v regionu (PPP, SPC, psychiatrie).
- Snížení motivace rodičů ke spolupráci z důvodů sociálních či pracovních.
- Demografické výkyvy a možné snížení počtu žáků.
- Zhoršování sociální situace některých rodin.

OPATŘENÍ

- Aktivně vyhledávat nové pedagogy, budovat příznivou pracovní kulturu, systém adaptace a mentoring.
- Pravidelně aktualizovat znalost financování, plánovat rezervy v rozpočtu, být připraveni na varianty financování AP.
- Zavádět preventivní a podpůrné programy – psychohygienu, komunitní aktivity, třídnické hodiny.

- Posílit spolupráci se ŠPZ, uzavírat partnerské smlouvy s externími odborníky.
- Nabídnout rodičům flexibilnější spolupráci – online konzultace, krátká setkání, sdílené komunikační kanály.
- Aktivně spolupracovat se zřizovatelem na propagaci školy.
- Včas identifikovat ohrožené rodiny – využít OSPOD, terénní služby, neziskové organizace.

3.9.2 RIZIKA – OPATŘENÍ

Rizika	Opatření školy
Přetížení pedagogů, riziko vyhoření	Sdílení práce, týmové plánování, mentoring, psychohygiena
Nízká samostatnost žáků	Strukturovaná výuka, postupy ADL, zavádění rutinních postupů
Riziko stagnace metod	Pravidelné DVPP, hospitace, metodická setkání
Nízká digitální gramotnost	Jednoduché digitální nástroje, tablety, interaktivní pomůcky
Nedostatečná motivace žáků	Krátké úkoly, praktické činnosti, projektové vyučování
Prostorové limity	Flexibilní využití prostor, venkovní učebny, rotace skupin
Nízká podpora rodiny	Konzultace, setkání s rodiči, dílny, přístupné komunikační kanály
Nedostatek odborníků v regionu	Partnerské smlouvy, externí služby, online konzultace
Finanční nestabilita	Aktivní projektové řízení, sledování výzev, práce s rozpočtem
Zvyšující se počet žáků s PAS/ADHD	Vzdělávání pedagogů, strukturované prostředí, senzomotorické pomůcky
Nízká dostupnost PPP/SPC	Plánované konzultace, spolupráce napříč regionem
Demografické změny	Aktivní prezentace školy, podpůrné programy pro žáky, spolupráce se zřizovatelem

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1 TABULKA UČEBNÍHO PLÁNU

1. STUPEŇ – UČEBNÍ PLÁN

Vzdělávací oblast	Předmět	1.	2.	3.	4.	5.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7	7	7	6	6
	Anglický jazyk	–	–	JP	JP	1
Matematika a její aplikace	Matematika	6	6	6	5	5
Informatika	Informatika	–	–	–	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	3	3	3	–	–
	Vlastivěda	–	–	–	2	2
	Přírodověda	–	–	–	2	2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	2	2	3	5	5
		22	22	23	25	26

2. STUPEŇ – UČEBNÍ PLÁN

Vzdělávací oblast	Předmět	6.	7.	8.	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	5	5	5	5
	Anglický jazyk	2	2	2	2
Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5
	Rýsování	–	–	1	1
Informatika	Informatika	1	1	1	1
Člověk a společnost	Dějepis	1	2	2	1
	Občanská výchova	1	1	1	1
Člověk a příroda	Fyzika	–	1	1	1
	Chemie	–	–	–	1
	Přírodopis	2	2	2	2
	Zeměpis	2	2	2	2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	1	1	1	1
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	–	–	1	1
	Tělesná výchova	2	2	2	2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	5	5	5	5
		28	30	32	32

4.2 POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

4.2.1 DISPONIBILNÍ ČASOVÉ DOTACE (1. STUPEŇ)

Disponibilní časová dotace na I. stupni byla využita takto:

- vyučovací předmět Český jazyk – neposíleno (0 hodin),
- vyučovací předmět Anglický jazyk – neposíleno (0 hodin); ve 3., 4. a částečně 5. ročníku je učivo potřebné ke splnění očekávaných výstupů AJ zařazeno průřezově do předmětů Matematika, Hudební výchova, Výtvarná výchova a Tělesná výchova,
- vyučovací předmět Matematika – posílen o 2 hodiny týdně v 1. – 3. ročníku a o 1 hodinu týdně ve 4. – 5. ročníku (celkem 8 hodin),
- vyučovací předmět Člověk a jeho svět – Prvouka – posílen o 2 hodiny týdně v 1. ročníku a o 1 hodinu týdně ve 2. – 3. ročníku (celkem 4 hodiny),
- vyučovací předmět Člověk a jeho svět – Vlastivěda – posílen o 1 hodinu týdně ve 4. – 5. ročníku (celkem 2 hodiny),
- vyučovací předmět Člověk a zdraví – neposíleno (0 hodin),
- vyučovací předmět Člověk a svět práce – posílen o 1 hodinu týdně ve 4. – 5. ročníku (celkem 2 hodiny).

Celkem využitá disponibilní dotace na I. stupni: 16 hodin.

4.2.2. DISPONIBILNÍ ČASOVÁ DOTACE (2. STUPEŇ)

Disponibilní hodiny jsou na II. stupni využity takto:

- vyučovací předmět Anglický jazyk – neposílen; dle doporučení SPC je umožněno snížení týdenní dotace na 2 hodiny v 6.–9. ročníku (1 hodina týdně z AJ je využita na posílení výuky Českého jazyka),
- vyučovací předmět Druhý cizí jazyk – 1 hodina druhého cizího jazyka je využita na posílení Českého jazyka, 5 hodin je využito na posílení Pracovních činností,
- vyučovací předmět Matematika – posílen o 1 hodinu týdně v 6. ročníku a o 2 hodiny týdně v 7. – 9. ročníku,
- vyučovací předmět Člověk a svět práce – posílen o 2 hodiny týdně v 6. ročníku a o 3 hodiny týdně v 7. – 9. ročníku.

Celková využitá disponibilní dotace: 18 hodin.

SOUHRNNÁ TABULKA VYUŽITÍ DISPONIBILNÍ ČASOVÉ DOTACE – 1. STUPEŇ

Stupeň	Vzdělávací oblast / předmět	Způsob využití disponibilní dotace	Celkem hodin
1. stupeň	Český jazyk	neposíláno	0
1. stupeň	Anglický jazyk	neposíláno; ve 3., 4. a částečně 5. ročníku je učivo Aj zařazeno průřezově do předmětů M, Hv, Vv, Tv	0
1. stupeň	Matematika	posíláno o 2 h týdně v 1. – 3. roč. a o 1 h týdně ve 4. – 5. roč.	8
1. stupeň	Člověk a jeho svět – Prvouka	posíláno o 2 h týdně v 1. roč. a o 1 h týdně ve 2. – 3. roč.	4
1. stupeň	Člověk a jeho svět – Vlastivěda	posíláno o 1 h týdně ve 4. – 5. roč.	2
1. stupeň	Člověk a zdraví	neposíláno	0
1. stupeň	Člověk a svět práce (Pracovní činnosti)	posíláno o 1 h týdně ve 4. – 5. roč.	2
Součet 1. stupeň:			16

SOUHRNNÁ TABULKA VYUŽITÍ DISPONIBILNÍ ČASOVÉ DOTACE – 2. STUPEŇ

Stupeň	Vzdělávací oblast / předmět	Způsob využití disponibilní dotace	Celkem hodin
2. stupeň	Anglický jazyk	neposílen; dle Doporučení SPC možnost snížení na 2 h týdně v 6. – 9. roč. (1 h týdně využita na posílení ČJ)	0
2. stupeň	Druhý cizí jazyk	1 h využita na posílení ČJ, 5 h využito na posílení Pracovních činností	0
2. stupeň	Matematika	posíláno o 1 h týdně v 6. roč. a o 2 h týdně v 7. – 9. roč.	7
2. stupeň	Člověk a svět práce (Pracovní činnosti)	posíláno o 2 h týdně v 6. roč. a o 3 h týdně v 7. – 9. roč.	11
Součet 2. stupeň:			18

4.2.3 ORGANIZACE VÝUKY (1. A 2. STUPEŇ)

- Základní vyučovací jednotkou je 45 minut, ale výuka může být organizována také v blocích nebo kratších úsecích podle potřeb žáků se SVP.
- Rozvrh hodin je plánován tak, aby respektoval individuální potřeby žáků, jejich pracovní tempo a zásady školní hygieny.
- Výuka může probíhat v blocích (např. dvě učební činnosti za sebou), projektově, v terénu, nebo v odborných učebnách.
- U předmětů s týdenní dotací 1 hodina lze výuku na rozhodnutí vedení školy organizovat 1x za 14 dní jako dvojhodinový blok.
- Organizace výuky plně respektuje minimální hodinové dotace všech vzdělávacích oblastí.

4.2.4 PREFEROVANÉ ŠKOLNÍ AKCE (1. A 2. STUPEŇ)

Jako součást výchovně vzdělávacího působení školy jsou každoročně realizovány tyto pravidelné akce ve všech ročnících:

- Zdravý životní styl – průběžně během roku,
- Branné cvičení (jednodenní) – 2× ročně,
- Ochrana člověka za mimořádných situací – 6 vyučovacích hodin (2-3 kratší bloky ročně),
- Den Země – duben,
- Program pro udržitelný život – v průběhu školního roku,
- Program protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů – průběžně,
- Dopravní výchova – průběžně.

Preferované akce se realizují v rozsahu odpovídajícím možnostem žáků a jsou přizpůsobené jejich speciálním vzdělávacím potřebám. Představují významnou součást rozvoje klíčových kompetencí, bezpečnosti, prevence rizikového chování a environmentální výchovy.

Součástí vzdělávacího programu jsou také všechny další (výchovně vzdělávací, kulturní, sportovní, environmentální aj.) akce, které jsou uvedeny v měsíčních a ročních plánech školy. Škola se dále zapojuje do projektů, soutěží a komunitních aktivit.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1 ČESKÝ JAZYK

5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk vychází z revidovaného RVP ZV (2021–2023) a rozvíjí především schopnost žáků porozumět sdělení, komunikovat v různých situacích, kultivovaně se vyjadřovat, dorozumět se a používat jazyk jako nástroj praktického života.

Předmět je koncipován s ohledem na žáky vzdělávané podle §16 odst. 9, jejichž jazykový a komunikační rozvoj probíhá souběžně s kognitivním, sociálním a emočním zráním. Důraz je kladen na:

- porozumění textům a sdělením různých typů,
- rozvoj aktivní slovní zásoby,
- rozvoj čtenářské gramotnosti,
- funkční používání jazyka v životních situacích,
- kritické vnímání informací z médií,
- rozvoj digitální komunikace.

Výuka je založena na činnostním učení, názornosti, přizpůsobené obtížnosti a podpoře komunikace.

5.1.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá v 1. – 9. ročníku dle učebního plánu školy.

Vzdělávací obsah je strukturován přehledně dle revidovaného RVP:

Struktura vzdělávacího obsahu:

1. Mluvení a naslouchání
2. Čtení a práce s textem
3. Psaní
4. Jazyk a jazyková správnost
5. Literatura a tvořivé činnosti s textem
6. Digitální komunikace a práce s informacemi

Výuka českého jazyka probíhá v kmenové učebně, je doplňována prací s digitálními materiály, knihovnou, dramatizací, výstupy žáků či návštěvami kulturních akcí.

5.1.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k porozumění sdělení a opakování hlavních myšlenek,
- učitel poskytuje jasnou strukturu úkolů, názornost a zpětnou vazbu,
- žáci pracují s ukázkami textů, obrázky, digitálními materiály.

Kompetence k řešení problémů

- žáci porovnávají informace, doplňují chybějící údaje, hledají řešení,
- učitel využívá jazykové hry, hádanky, práci s pořadím informací,
- žáci opravují chyby v textu či mluveném projevu.

Kompetence komunikativní

- učitel vytváří bezpečné prostředí pro mluvený projev,
- žáci nacvičují dialogy, role, společenské situace,
- žáci používají vhodná gesta, tón, tempo řeči.

Kompetence sociální a personální

- práce ve dvojicích a skupinách,
- střídání rolí mluvčí – posluchač,
- respekt k odlišnostem, empatie, spolupráce.

Kompetence občanské

- respektování pravidel komunikace,
- bezpečí v digitálním prostředí,
- kritické vnímání reklamy a sdělovacích prostředků.

Digitální kompetence

- vyhledávání jednoduchých informací na bezpečných stránkách (např. obrázky, význam slov),
- použití digitálního slovníku / překladače k ověření slov,
- poslech mluvených textů (pohádky, zprávy, krátká videa),
- úprava textu v jednoduchém editoru (psaní, doplňování, zvětšení písma),
- vyhledávání obrázků pro podporu porozumění,
- nahrávání vlastního krátkého čtení (samokontrola),
- využití výukových aplikací na čtení, psaní a pravopis.

Kompetence pracovní

- příprava výstupů (text, prezentace),
- úhlednost práce, dokončení úkolu.

5.1.1.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO)

1. Mluvení a naslouchání

Žák:

- vyjadřuje své potřeby a pocity v jednoduchých větách,
- naslouchá partnerovi a reaguje vhodně,
- vystupuje zdvořile a podle pravidel komunikace,
- formuluje krátké sdělení k tématu,
- vede jednoduchý dialog (škola, rodina, volný čas).

2. Čtení a práce s textem

Žák:

- čte přiměřeně obtížné texty nahlas i potichu,
- rozpozná hlavní myšlenku textu,
- odlišuje fakta od doplňkových informací,
- reprodukuje obsah pomocí obrázků/osnovy,
- rozpozná manipulativní prvky v reklamě.

3. Psaní

Žák:

- píše čitelně, úhledně a srozumitelně,
- tvoří krátká písemná sdělení (vzkaz, pozvánka, popis, dopis),
- používá základní pravopisné návyky,
- vyplní jednoduchý formulář.

4. Jazyk a jazyková správnost

Žák:

- rozlišuje větu, slovo, slabiku, hlásku,
- vyhledá slovní druhy v jednoduchých větách,
- používá základní pravopis (i/y, velká písmena, slova se skupinami dě–tě–ně...),
- tvoří jednoduché věty a volí vhodný pořádek slov,
- rozpozná větu jednoduchou a souvětí.

5. Literatura a tvořivá práce s textem

Žák:

- vyjadřuje dojmy z četby,
- rozlišuje základní literární žánry (pohádka, básnička, vyprávění),
- reprodukuje příběh, dramaturguje, doplňuje ilustrace,
- porovnává literární a filmové zpracování jednoduchého příběhu.

6. Digitální komunikace

Žák:

- poslech slovíček a vět prostřednictvím digitálních nahrávek,
- použití bezpečných jazykových aplikací pro opakování slovní zásoby,
- práce s obrázky a krátkými videi,
- jednoduché online kvízy,
- digitální kartičky (flashcards),
- nahrání vlastního čtení nebo krátké věty.

5.1.1.5 Vzdělávací obsah – Český jazyk

1. ročník – 3. ročník

- hlasité čtení, porozumění, obrázkové texty, rytmizace, dramaturgizace,
- základní pravopis, slabiky, věty, popis předmětů,
- říkadla, pohádky, práce s ilustracemi.

4. ročník – 5. ročník

- čtení kratších textů, práce s osnovou, hlavní myšlenka,
- psaní praktických sdělení, popisů a vypravování,
- jazyková pravidla (i/y, skupiny hlásek, vyjmenovaná slova).

6. ročník – 7. ročník

- práce s kratší publicistikou, úvahami, popisy,
- mluvení na známá témata, nácvik diskuse,
- pravopis základní i rozšířený (přídavná jména, shoda).

8. ročník – 9. ročník

- jednoduché studijní čtení, výtahy, prezentace,
- strukturovaný text: popis, charakteristika, životopis, inzerát, žádost,
- literární orientace (žánry, autoři, film/knižka).

5.1.2 JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA ANGLICKÉHO JAZYKA (3. ročník – 4. ročník)

5.1.2.1 Charakteristika

Cílem jazykové přípravy je pozvolné seznamování žáků se zvukovou podobou anglického jazyka přirozenou formou prostřednictvím činností a situací, které žáci běžně zažívají v jiných předmětech. Nejde o vyučovací předmět, ale o průpravnou jazykovou podporu (bez známky, bez hodinové dotace; průřezové začlenění).

5.1.2.2 Obsah jazykové přípravy AJ.

- barvy (VV),
- základní pokyny (Tv),
- roční období, počasí (Prv/Přír),
- jednoduché fráze: Hello, Bye, Thank you, Please,
- názvy běžných předmětů, zvířat, hraček,
- krátké říkanky, písničky, rytmizace.

5.1.2.3 Výstupy

Žák:

- reaguje na jednoduché pokyny,
- rozumí základním slovům v kontextu,
- zapojí se do jednoduché situace (pozdrav, barevný pokyn),
- poznává zvukovou podobu jazyka bez tlaku na výkon.

5.1.3 ANGLICKÝ JAZYK (5. ročník – 9. ročník)

5.1.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem je praktické používání jazyka v běžných životních situacích, rozvoj porozumění, sdílení informací, základní orientace v cizojazyčném prostředí. Výuka respektuje specifické vzdělávací potřeby žáků.

5.1.3.2 Obsahové a časové vymezení

- 5. ročník: 1 hodina týdně
- 6. ročník – 9. ročník: 2 hodiny týdně

Výuka je zaměřena na:

- porozumění poslechu,
- krátké mluvené projevy,
- základní slovní zásobu,
- minimum potřebné gramatiky,
- praktická sdělení (škola, rodina, jídlo, volný čas, zdraví).

5.1.3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

- důraz na poslech a mluvení,
- využití obrázků, her, reálných situací,
- modelové jazykové situace,
- práce v malých skupinách,
- využívání digitálních pomůcek (obrázky, audio, překladač s dohledem).

5.1.3.4 Očekávané výstupy

5. ročník

Žák:

- pozdraví, rozloučí se, představí se,
- vytvoří jednoduché otázky a odpovědi (What is it? How old are you?),
- rozumí základním slovům a frázím,
- pojmenuje předměty, barvy, čísla, zvířata, rodinu,
- popíše jednoduché obrázky.

6. ročník – 7. ročník

Žák:

- vede krátký dialog na známé téma,
- popíše osoby, věci, oblečení, domov,
- vyjádří vlastnictví, schopnosti, přání,
- používá přítomný čas prostý a sloveso to be,
- pracuje se slovníkem a digitálními obrázky.

8. ročník – 9. ročník

Žák:

- hovoří o svých zájmech, škole, dni, rodině,
- používá základní minulé časy (was/were, did),
- rozumí krátkým textům a doplňuje smysl,
- popisuje místa, cestu, počasí,
- napíše jednoduché sdělení (SMS, krátký e-mail, pohlednici),
- umí základní práci s cenami, jídlem, obchody, mapou.

5.1.3.5 Vzdělávací obsah - přehled

Slovní zásoba

škola, rodina, domov, jídlo, pití, volný čas, oblečení, město, zvířata, povolání, dopravní prostředky.

Gramatika

- přítomný čas prostý,
- to be, to have got, can,
- množné číslo podstatných jmen,
- základní otázky a odpovědi,
- minulý čas u základních slov (was/were, went, had).

Digitální kompetence

- využití obrázků, překladače s dohledem, poslechů,
- práce s krátkým textem v digitální formě,
- jednoduchá prezentace slovní zásoby.

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace rozvíjí schopnost žáků porozumět číslům, vztahům, prostorovým jevům a matematickým situacím, které se běžně vyskytují v každodenním životě.

U žáků vzdělávaných podle §16 odst. 9 je cílem především:

- zvyšovat funkční matematickou gramotnost,
- podporovat logické a praktické myšlení,
- posilovat dovednosti potřebné pro orientaci v reálných situacích,
- rozvíjet schopnost řešit jednoduché i komplexnější praktické úkoly,
- zapojovat názorné, manipulační a činnostní metody.

Matematika na škole zároveň připravuje žáky na další studijní nebo pracovní zaměření a podporuje rozvoj jejich samostatnosti, přesnosti a vytrvalosti.

Vzdělávací obsah je členěn do okruhů:

1. Čísla a početní operace
2. Závislosti, vztahy a práce s daty
3. Geometrie v rovině a prostoru
4. Aplikační úlohy a modelování

Geometrie je integrována v rámci předmětu Matematika.

5.2.2 CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ OBLASTI

Vzdělávání v matematice směřuje k:

- porozumění matematickým pojmům a vztahům,
- využívání číselných operací v běžném životě (počty, nákupy, měření, odhady),
- osvojování základů geometrie (tvar, prostor, měření, konstrukce),
- rozvoji algoritmického myšlení (postup, pořadí, hledání řešení),
- čtení jednoduchých tabulek, grafů a orientaci v údajích,
- využívání digitálních nástrojů (kalkulátor, aplikace, interaktivní prvky).

Specifický přístup zohledňuje tempo žáků, nutnost opakování, práci s chybou, názornost a využívání konkrétních pomůcek.

5.2.3 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

- práce s názorem, manipulativní pomůcky, barevné modely, kartičky,
- jasné ukázky, postupné kroky, práce s chybou,
- podpora sebehodnocení, porozumění příkladu i výsledku.

Kompetence k řešení problémů

- řešení praktických situací (nákupy, měření, porovnávání),
- hledání více postupů řešení,
- jednoduché algoritmizace (postupy, krokování, odhady).

Kompetence komunikativní

- popis postupu řešení vlastními slovy,
- vysvětlování myšlenkových kroků,
- společná kontrola řešení.

Kompetence sociální a personální

- kooperace při řešení úloh,
- práce ve dvojicích a skupinách,
- přijímání podpory i pomoc spolužákům.

Kompetence občanské

- správné chování při práci s pomůckami,
- dodržování pravidel a přesnosti při měření a manipulaci.

Digitální kompetence

- práce v digitálních aplikacích na procvičení početních operací,
- digitální hodiny / budík pro nácvik času,
- práce s digitální kalkulačkou (v rámci IVP),
- využití obrázkové galerie k počítání a třídění objektů,
- geometrické manipulativní nástroje (digitální pravítka, geometrické tvary),
- digitální šablony pro sčítání, odčítání nebo násobení.

Kompetence pracovní

- vytrvalost při řešení úloh,
- soustředění, dodržování přesnosti,
- bezpečná práce s pomůckami (pravítka, kružítko, úhломěr).

5.2.4 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY OBLASTI (OVO)

1. stupeň (výstupy po 1. období)

Žák:

Čísla a početní operace

- čte, zapisuje a porovnává čísla do 100,
- provádí jednoduché početní operace v oboru do 20 (model, pomůcky),
- řeší jednoduché slovní úlohy,
- používá matematické symboly (+ – = < >).

Závislosti, vztahy, data

- rozlišuje základní jednotky času a délky,
- doplňuje jednoduché číselné řady a tabulky,
- orientuje se v prostoru (vpravo, vlevo, vpředu...).

Geometrie

- pozná a pojmenuje jednoduché rovinné útvary,
- používá pravítka, narýsuje úsečku.

Aplikační úlohy

- řeší situace z běžného života pomocí počítání,
- pracuje s drobnými penězi.

1. stupeň (výstupy po 2. období)

Žák:

Čísla a operace

- zapisuje a porovnává čísla do 1000,
- sčítá a odčítá z paměti i písemně,
- násobí a dělí v oboru násobitek,
- zaokrouhluje na desítky/stovky.

Závislosti, data

- určuje čas, pracuje s jednotkami délky, hmotnosti, času,
- čte jednoduché tabulky a grafy.

Geometrie

- měří délku úseček, rýsuje rovnoběžky a kolmice,
- sestrojí základní útvary,
- určí osu souměrnosti překladem.

Aplikační úlohy

- řeší úlohy z praktického života (nákupy, odhady).

2. stupeň (výstupy)

Žák:

Čísla a operace

- počítá s přirozenými a desetinnými čísly,
- řeší úlohy se zlomky a procenty,
- provádí písemné operace a odhady.

Závislosti, vztahy, data

- převádí jednotky délky, hmotnosti, objemu, času, obsahu,
- vytváří jednoduché tabulky, grafy a interpretuje je.

Geometrie

- rýsuje základní útvary a měří úhly,
- počítá obvody, obsahy, povrchy a objemy,
- sestavuje sítě těles, určí osovou/středovou souměrnost.

Aplikační úlohy

- řeší praktické úlohy, hledá více řešení,
- využívá digitální nástroje pro výpočty nebo konstrukce.

5.2.5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH – MATEMATIKA

Cílem bylo nahradit původní extrémně detailní osnovy přehlednými a obhajitelnými osnovami podle revize RVP.

1. ročník

- čísla 1–10, manipulace, obrázkové úlohy,
- jednoduché vztahy více/méně,
- základní tvary, pravítka, prostorová orientace.

2. ročník

- čísla 0–20, rozklady, slovní úlohy,
- sčítání/odčítání do 20,
- útvary: čára, úsečka, čtverec, obdélník, tělesa.

3. ročník

- počítání do 100, desítky, přechod přes desítku,
- násobení/dělení do 20,
- základní geometrie (čára, úsečka, měření), tělesa.

4. ročník

- sčítání/odčítání do 1000, násobení do 100,
- různé typy úhlů, osa souměrnosti,
- obvod obrazců, rovnoběžky/kolmice.

5. ročník

- násobení/dělení, prvky geometrie,
- převody jednotek, peníze, slovní úlohy.

6. ročník

- počítání do 10 000, dělení se zbytkem,
- jednoduché konstrukce, úhly, trojúhelníky.

7. ročník

- velká čísla, písemné operace,
- geometrie: čtyřúhelníky, úhly, osová souměrnost.

8. ročník

- desetinná čísla, zlomky, procenta,
- obsah a obvod, povrch těles.

9. ročník

- procenta, úrok, objemy těles,
- práce s měřítkem, dělení poměrem.

5.2.6 RÝSOVÁNÍ (TECHNICKÉ KRESLENÍ)

5.2.6.1 CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Předmět rozvíjí technické myšlení a grafickou gramotnost žáků. Je zaměřen na:

- pochopení technických výkresů,
- rýsovací postupy,
- základy technického písma,
- kótování,
- jednoduché konstrukce v osově a středové souměrnosti,
- prostorovou představivost.

Předmět je **profilový** a vhodně připravuje žáky na studium oborů jako jsou:

- truhlář,
- strojní mechanik,
- opravář,
- zedník,
- kuchař-číšník (základy čtení nákresů),
- praktické školy.

5.2.6.2 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY OBLASTI (OVO)

Žák:

- orientuje se v technickém výkresu,
- používá rýsovací pomůcky (pravítko, kružítko, úhloměr),
- rozlišuje druhy čar a jejich použití,
- rýsuje a kótuje základní útvary,
- sestrojí osovou/středovou souměrnost,
- načrtne a znázorní základní tělesa,
- vytváří jednoduché sítě těles,
- rozumí pojmu měřítko a používá ho.

5.2.6.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH – RÝSOVÁNÍ

8. ročník

- pravidla technického kreslení,
- druhy čar, technické písmo,
- pravítko, trojúhelník, kružítko – zásady,
- rýsování kolmic, rovnoběžek, sítě,
- osa úsečky, úhlu, souměrnost,
- kótování délek, oblouků, úhlů,
- rýsování základních mnohoúhelníků

9. ročník

- promítání – základní pojmy,
- nárys, bokorys, půdorys,
- síť těles: kvádr, krychle, jehlan, válec,
- rozdělení úsečky na stejné díly,
- volné rovnoběžné promítání těles,
- doplňování výkresů (chybějící pohled),
- kótování stavebních a dřevařských výkresů.

5.3 INFORMATIKA

5.3.1 CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Informatika vychází z revidovaného vzdělávacího oboru Informatika v RVP ZV (revize 2021–2023). Navazuje na vybavení školy a reálné potřeby žáků vzdělávaných podle §16 odst. 9 školského zákona.

Cílem je rozvíjet především:

- praktické digitální dovednosti využitelné v každodenním životě,
- logické a algoritmické myšlení,
- bezpečné a odpovědné chování v digitálním prostředí,
- schopnost využívat digitální nástroje pro učení, komunikaci a spolupráci.

Informatika v naší škole:

- vychází z činnostního učení a názorných aktivit,
- využívá robotické pomůcky (Blue-Bot, mTiny), 3D tiskárnu,
- pracuje v prostředí Microsoft 365, včetně využití OneDrive pro ukládání a sdílení výstupů,
- je úzce propojena s dalšími předměty (ČJ, M, ČaJS, Pv, VV, AJ).

U žáků s lehkým mentálním postižením a dalšími SVP klademe důraz na:

- menší krokování učiva,
- vysokou míru opakování,
- podporu asistenta pedagoga,
- jednoduché, přehledné a praktické úkoly,
- možnost individuální podpory a úprav.

5.3.2 CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávání v informatice směřuje k tomu, aby žák:

- rozuměl pojmu informace, dovedl ji najít, zpracovat a využít,
- uměl jednoduše programovat a řešit problém pomocí posloupnosti kroků,
- využíval informační systémy (např. školní cloud, OneDrive) k ukládání a sdílení práce,
- ovládal digitální technologie (počítač, tablet, robot, 3D tiskárnu) uživatelským způsobem,
- choval se bezpečně a ohleduplně v online prostředí, chránil svá data i data druhých,
- učil se spolupracovat v digitálním prostředí (sdílené dokumenty, společné projekty).

5.3.3 OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ

Časové vymezení

- **1. stupeň:**
 - 4. ročník – 5. ročník: 1 hodina týdně
- **2. stupeň:**
 - 6. ročník – 9. ročník: 1 hodina týdně

Obsahové vymezení

Obsah informatiky je strukturován do těchto okruhů:

1. Data, informace a modelování
2. Algoritmizace a programování
3. Informační systémy a digitální nástroje
4. Digitální technologie a zařízení
5. Digitální bezpečnost a etika

Organizace výuky

- výuka probíhá v odborné počítačové učebně, případně v kmenových třídách s mobilní technikou,
- škola uplatňuje zásadu „jeden počítač / zařízení na jednoho žáka nebo dvojici“,
- využívá se MS 365, OneDrive, výukové aplikace, robotické pomůcky (Blue-Bot, mTiny) a 3D tiskárna,
- při plánování je zohledněna potřeba **kratších činností**, střídání aktivit a podpory žáků s SVP.

5.3.4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

- pracujeme s reálnými příklady, obrázky a videi,
- učíme žáka testovat, zkoušet a opravovat chyby (debugging),
- ukazujeme, jak využít digitální nástroje pro učení (učební materiály na OneDrive, výukové aplikace).

Kompetence k řešení problémů

- žáci řeší praktické úkoly (např. naprogramovat cestu robota, vytvořit jednoduchý model pro 3D tisk),
- vedeme je k rozkladu problému na menší kroky,
- podporujeme originální řešení a spolupráci.

Kompetence komunikativní

- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky jasně (např. popis postupu algoritmu),
- používají jednoduché digitální nástroje pro komunikaci (Teams, školní e-mail) v souladu s pravidly školy,
- nacvičují prezentaci své práce před spolužáky.

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují na projektech (např. společný dokument, týmová robotická úloha),
- respektují pravidla společné práce na sdílených souborech,
- učí se vzájemně si pomáhat při práci s ICT.

Kompetence občanské

- žáci poznávají rizika online prostředí (kyberšikana, nevhodný obsah, podvody),
- učí se chránit osobní údaje, používat bezpečná hesla, nastavení soukromí,
- diskutují o etice digitálního chování (respekt k autorství, netiketa).

Digitální kompetence

- práce v základním grafickém programu (malování, kresba),
- bezpečné vyhledávání obrázků podle zadání,
- jednoduché operace s daty (otevřít, uložit, přejmenovat),
- vytváření krátkých digitálních prezentací (1–3 snímky),
- práce s fotografií – pořízení, oříznutí, vložení do dokumentu,
- základní algoritmické činnosti (skládání kroků, práce se směry),
- pravidla bezpečného chování na internetu.

5.3.5 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY VZDĚLÁVACÍHO OBORU INFORMATIKA

1. STUPEŇ (4. ročník – 5. ročník)

Data, informace a modelování

Žák:

- rozpozná, že informace může být v podobě textu, obrázku, zvuku, videa,
- s podporou učitele vyhledá jednoduchou informaci (např. obrázek zvířete, počasí),
- třídí jednoduché údaje (např. barvy, tvary, počty) a znázorní je (tabulka, obrázek).

Algoritmizace a programování

Žák:

- sestaví jednoduchý postup z několika kroků (např. cesta robota Blue-Bot / mTiny),
- dokáže odhalit jednoduchou chybu v postupu a opravit ji,
- rozumí, že stejný problém lze řešit více způsoby.

Informační systémy a digitální nástroje

Žák:

- uloží a otevře soubor (např. obrázek, text) na školním účtu,
- používá jednoduché funkce textového nebo kreslicího editoru,
- využívá OneDrive k uložení a odevzdání práce (s pomocí učitele).

Digitální technologie a zařízení

Žák:

- bezpečně zapne a vypne zařízení, respektuje pokyny učitele,
- používá klávesnici a myš / dotykovou obrazovku,
- pracuje s robotickými pomůckami (Blue-Bot, mTiny) podle instrukcí.

Digitální bezpečnost a etika

Žák:

- dodržuje základní pravidla bezpečné práce s ICT (držení těla, délka práce),
- ví, že nemá sdílet osobní údaje a fotografie s cizími lidmi,
- v případě nevhodného obsahu ví, že se má obrátit na dospělého.

2. STUPEŇ (6. ročník – 9. ročník)

Data, informace a modelování

Žák:

- vyhledá informaci na internetu podle jednoduchého dotazu,
- rozlišuje věrohodné a nevěrohodné zdroje (pod vedením učitele),
- vytváří jednoduché digitální modely (např. 3D objekt, schéma, myšlenkovou mapu).

Algoritmizace a programování

Žák:

- vytváří jednoduché programy v blokovém prostředí (např. Scratch, MakeCode) na úrovni své mentální úrovně,
- využívá robotické pomůcky k řešení úkolů (např. projetí trasy, reakce na překážku),
- postupně se učí rozdělovat úkol na části (bloky, funkce, kroky).

Informační systémy a digitální nástroje

Žák:

- pracuje s textovým editorem, tabulkovým procesorem a prezentačním nástrojem (MS 365),
- ukládá a sdílí soubory na OneDrive, odevzdává práci podle pokynů učitele,
- využívá školní účet k základní komunikaci (Teams, e-mail) v souladu s pravidly školy.

Digitální technologie a zařízení

Žák:

- ovládá zařízení (PC, notebook, tablet) na uživatelské úrovni,
- využívá 3D tiskárnu v jednoduchých projektech (příprava modelu ve spolupráci s učitelem),
- chápe základní pojmy (hardware, software, soubor, složka) a umí s nimi prakticky pracovat.

Digitální bezpečnost a etika

Žák:

- uplatňuje pravidla bezpečného chování v online prostředí (hesla, sdílení, komunikace),
- rozpozná nevhodné chování (kyberšikana, spam, podvodné zprávy) a ví, jak se zachovat,
- respektuje autorská práva a pravidla pro používání cizích obrázků, textů a hudby.

5.3.6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH (PŘEHLED)

4. ročník – 5. ročník

- Základy práce s počítačem / tabletem a robotickými pomůckami (Blue-Bot, mTiny)
- Jednoduché texty a obrázky (psaní, kreslení, vkládání obrázků)
- Základy ukládání práce (soubor, složka, OneDrive)
- Vyhledávání obrázků / informací s podporou učitele
- Základní algoritmy – postupy a příkazy pro robota
- Bezpečné chování u počítače a na internetu.

6. ročník – 7. ročník

- Rozšířená práce se soubory a složkami,
- Text, tabulka, prezentace – základní úpravy, formátování, vkládání obrázků, grafů,
- Blokované programování – jednoduché programy, opakování, podmínky (v míře odpovídající možnostem žáků),
- Základy 3D modelování (jednoduché objekty),
- Práce s informacemi – vyhledávání, třídění, tvorba jednoduchých tabulek, grafů,
- Úvod do digitální bezpečnosti (hesla, osobní údaje, netiketa).

8. ročník – 9. ročník

- Složitější práce v MS 365 (propojení textu, tabulek a prezentací, sdílení souborů),
- Pokročilejší blokované programování (projekty, jednoduché hry nebo animace),
- Jednoduché algoritmy pro robota nebo simulace v prostředí,
- Projekty s využitím 3D modelování a 3D tisku,
- Kritické posouzení informací, hoax, fake news (v přizpůsobené formě),
- Prohloubení témat digitální bezpečnosti (kyberšikana, nevhodný obsah, ochrana účtů).

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast zahrnuje poznávání člověka, přírody, společnosti, místa, kde žijeme, a času. Obsah je rozdělen do tří předmětů (1. ročník – 5. ročník):

- Prvouka (1. ročník – 3. ročník)
- Přírodověda (4. ročník – 5. ročník)
- Vlastivěda (4. ročník – 5. ročník)

5.4.1 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Oblast **Člověk a jeho svět** navazuje na přirozené zkušenosti žáků, na jejich rodinné a místní prostředí a specifika regionu. Pomáhá žákům orientovat se ve světě lidí, v přírodě, v prostoru a čase, v běžném životě a v základních sociálních vztazích.

Důraz je kladen na:

- postupné rozvíjení všímavosti, pozorování a porozumění,
- orientaci v blízkém okolí školy, domova a regionu,
- vztah k přírodě a porozumění základním přírodním jevům,
- schopnost postarat se o vlastní zdraví, bezpečí a hygienu,
- základní dopravní, bezpečnostní, zdravotní a společenské znalosti,
- praktické činnosti, terénní výuku a přímé zkušenosti,
- respekt k lidem, odlišnostem a životnímu prostředí.

U žáků vzdělávaných podle §16 odst. 9 je oblast vyučována v činnostní, názorné, praktické podobě, s využitím opakování, strukturované podpory a individuálních úprav.

5.4.2 OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ

Výuka probíhá podle učebního plánu:

- Prvouka (1. ročník – 3. ročník): 3 hodiny týdně
- Přírodověda (4. ročník – 5. ročník): 2 hodiny týdně
- Vlastivěda (4. ročník – 5. ročník): 2 hodiny týdně

Terénní výuka je významnou součástí předmětu — spolupráce se Správou KRNP, Městským muzeem, Střediskem SEVER Horní Maršov, DDM Vrchlabí aj. je pevně začleněna do ročního plánu školy.

Tematické celky jsou vyučovány formou:

- pozorování, pokusů, modelových situací,
- práce s obrázky, mapami, modely,
- výukových programů a digitálních nástrojů,
- projektových dnů, exkurzí,
- sociálních her a situací.

5.4.3 CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ OBLASTI

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- porozuměl souvislostem mezi přírodou, člověkem a společností,
- orientoval se v čase, místě a základních společenských situacích,
- vnímal základní vztahy mezi lidmi, respektoval práva a povinnosti,
- znal způsoby ochrany zdraví, bezpečí a životního prostředí,
- dovedl pozorovat, porovnávat, zaznamenávat a třídit informace,
- vyjadřoval své myšlenky ústně i jednoduchou formou písemného projevu,
- dovedl uplatnit hygienické a bezpečnostní návyky v běžném životě,
- zvládl základní orientaci v mapě, krajině a místním okolí.

5.4.4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

- vedení žáků k pozorování, popisu a vyvozování jednoduchých závěrů,
- práce s mapou, obrázky, texty, krátkými videi a digitálními učebními materiály,
- podpora přiměřené samostatnosti.

Kompetence k řešení problémů

- řešení praktických úkolů (doprava, zdraví, péče o přírodu),
- hledání vlastních způsobů řešení, práce ve dvojicích a skupinách.

Kompetence komunikativní

- popis pozorování, prezentace výsledků, vedení jednoduchého dialogu,
- nácvik společenské komunikace (pozdrav, žádost, prosba),
- bezpečná digitální komunikace.

Kompetence sociální a personální

- spolupráce v týmu, respekt k pravidlům, sdílení rolí,
- podpora empatie, ohleduplnosti a spolupráce.

Kompetence občanské

- pochopení základních pravidel chování mezi lidmi,
- prevenci rizikového chování,
- bezpečnost v silničním provozu, kontakty na tísňové linky.

Digitální kompetence

- práce s digitální mapou
- prohlížení fotografií přírody a rostlin,
- sledování krátkých vzdělávacích videí o zvířatech, počasí, ročních obdobích,
- jednoduché třídění obrázků do skupin (např. ptáci – savci – ryby),
- porovnání dvou míst pomocí fotografií,
- vyhledání předpovědi počasí online,

Kompetence pracovní

- praktické činnosti (péče o pokojové rostliny, třídění odpadu, jednoduché práce venku),
- příprava na denní životní situace.

5.4.5 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY (OVO)

PRVOUKA (1. ročník – 3. ročník)

Místo, kde žijeme

Žák:

- orientuje se v okolí školy a domova,
- popíše cestu do školy,
- pozná základní dopravní značky,
- rozliší vesnici, město, krajinu.

Lidé kolem nás

Žák:

- zná členy rodiny, jejich role a vztahy,
- rozlišuje správné a nevhodné chování,
- zná základní pravidla společenského chování,
- chápe, že lidé mají práva a povinnosti.

Lidé a čas

Žák:

- orientuje se v běžných časových údajích (den, měsíc, rok),
- pozná roční období a jejich znaky,
- chápe posloupnost událostí.

Rozmanitost přírody

Žák:

- pozoruje změny v přírodě,
- pozná základní rostliny a živočichy,
- rozumí základním přírodním jevům,
- dodržuje pravidla chování v přírodě.

Člověk a jeho zdraví

Žák:

- zná části lidského těla,
- dodržuje hygienické a bezpečnostní návyky,
- zná pravidla zdravého života.

PŘÍRODOVĚDA (4. ročník – 5. ročník)

Rozmanitost přírody

Žák:

- vysvětlí střídání ročních období,
- pozná běžné druhy rostlin a živočichů,
- chápe základní ekologické souvislosti,
- popíše koloběh vody, ochranu ovzduší a přírody.

Člověk a jeho zdraví

Žák:

- zná části těla a jejich funkce,
- dodržuje pravidla zdravého životního stylu,
- poskytne jednoduše 1. pomoc při drobném úrazu,
- rozpozná rizikové situace (cyklistika, doprava).

VLASTIVĚDA (4. ročník – 5. ročník)

Místo, kde žijeme

Žák:

- se orientuje v obci, podle plánu a základních map,
- rozpozná světové strany, pracuje s jednoduchou mapou,
- ví, kde leží jeho region, kraj a Česká republika,
- zná základní státní symboly.

Lidé kolem nás

Žák:

- chápe jednoduché společenské role,
- zná základní pravidla chování doma, ve škole i na veřejnosti,
- rozpozná rizikové chování a ví, jak se zachovat.

Lidé a čas

Žák:

- rozlišuje minulost a současnost života lidí,
- pozná příklady tradičních řemesel, obyčejů, památek,
- vypráví o životě dříve a dnes.

5.4.6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH (PŘEHLED)

PRVOUKA 1. ročník – 3. ročník

- škola, rodina, vztahy,
- orientace v čase, dnech, měsících,
- blízké okolí, dopravní výchova, bezpečí,
- roční období, rostliny, živočichové, počasí,
- lidské tělo, hygiena, zdraví.

PŘÍRODOVĚDA 4. ročník – 5. ročník

- planeta Země, střídání ročních období,
- přírodní jevy – voda, vzduch, nerosty, počasí,
- rostliny a živočichové, ekosystémy,
- ochrana přírody, třídění odpadu, KRMAP,
- lidské tělo, zdravý životní styl, první pomoc, bezpečnost.

VLASTIVĚDA 4. ročník – 5. ročník

- mapa a orientace, region, krajina, Česká republika,
- státní symboly, zeměpisné údaje, sousední státy, Evropa,
- doprava, bezpečí, tísňové linky, krizové situace,
- rodina, vztahy, práva a povinnosti,
- historie vs. současnost života.

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Oblast zahrnuje dva vyučovací předměty:

- Dějepis (6. ročník – 9. ročník)
- Občanská výchova (6. ročník – 9. ročník)

Obě složky podporují orientaci žáků ve společnosti, historii, kultuře a současném světě. Pro žáky se SVP (§16/9) je oblast přizpůsobena jejich vzdělávacím možnostem – učivo je zjednodušeno, činnostní, názorné a praktické.

5.5.1 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast Člověk a společnost rozvíjí porozumění minulosti, současnosti i základním společenským principům. Vede žáky k orientaci v demokracii, k zodpovědnému chování, k pochopení práv a povinností a k respektu k sobě i druhým.

Žáci se učí:

- poznávat mezilidské vztahy, pravidla společenského života,
- orientovat se v rodině, obci, regionu a státu,
- rozumět kulturním tradicím a společenským hodnotám,
- chápat základní pojmy demokracie a fungování státu,
- uvědomovat si odpovědnost za vlastní jednání, zdraví i životní prostředí,
- rozpoznat rizika a orientovat se v krizových situacích,
- bezpečně komunikovat a řešit běžné sociální situace.

Důraz je kladen na:

- přímou zkušenost žáků,
- srovnávání minulosti a současnosti,
- využití moderních digitálních zdrojů,
- spolupráci ve skupinách, diskusi a modelové situace,
- jednoduché, praktické a přehledné výstupy.

5.5.2 OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ

DĚJEPIS

- vyučován v 6. ročník – 9. ročník, 1 hodina týdně
- navazuje na vlastivědu z 5. ročníku
- využívá exkurzí, dokumentů, obrázků, filmů, map, atlasů
- obsah je zjednodušen, zaměřen na orientaci v základních epochách a klíčových událostech

OBČANSKÁ VÝCHOVA

- vyučována v 6. ročník – 9. ročník, 1 hodina týdně
- zdůrazňuje praktické dovednosti (fungování státu, práva a povinnosti, vztahy, rodina, práce, finance, bezpečí)
- využívá modelových situací, diskuzí, simulací, návštěv institucí, besed s odborníky

Specifika pro školu podle §16 odst. 9

- zjednodušení učiva, kratší úseky, opakování
- vysoká míra názornosti (mapy, obrázky, schémata, videa)
- přímá praktická zkušenost žáků
- respektování kognitivního tempa, využití asistenta pedagoga
- zaměření na orientaci v běžném životě a reálné situace

5.5.3 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

- práce s jednoduchými texty, obrázky, tabulkami, mapami
- vedení k otázkám a hledání odpovědí
- využívání digitálních zdrojů (MS 365, videa, encyklopedie)

Kompetence k řešení problémů

- řešení modelových sociálních situací (konflikt, bezpečí, rozhodování)
- orientace v reálné situaci (návštěva úřadu, krizové situace, doprava)

Kompetence komunikativní

- vedení dialogu, vyjadřování postojů, respekt k odlišnostem
- diskuse, prezentace, argumentace
- kulturní a ohleduplná komunikace

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojicích a týmech
- respekt k ostatním, rozvoj empatie
- posilování sebevědomí a zdravých vztahů

Kompetence občanské

- pochopení základních principů demokracie
- vědomí vlastních práv a povinností
- respekt k pravidlům, zákonům, autoritám
- účast na aktivitách školy a komunity

Digitální kompetence

- prohlížení historických fotografií,
- sledování krátkých vzdělávacích videí,
- porovnání dvou obrazových materiálů (dříve vs. dnes),
- vyhledávání obrázků osobností nebo památek.
- Online vyhledávání informací na webech ÚP, OSSZ apod.

Kompetence pracovní

- příprava na budoucí profesní orientaci
- základní finanční gramotnost
- bezpečné chování, odpovědnost, samostatnost

5.5.4 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY (OVO)

DĚJEPIS

Dějepis je výrazně zjednodušen tak, aby žáci zvládli základní orientaci v historických obdobích, událostech a osobnostech.

Žák:

- orientuje se na jednoduché časové ose, rozliší minulost – současnost;
- pozná hlavní historické epochy (pravěk, starověk, středověk, novověk, novodobé dějiny);
- uvede vybrané klíčové události českých a evropských dějin (např. Velká Morava, Přemyslovci, Lucemburkové, husitství, vznik ČSR);
- pozná významné osobnosti (např. Cyril a Metoděj, Karel IV., Jan Hus, T. G. Masaryk);
- vyhledá jednoduché informace v obrázcích, textech, videích;
- uvědomuje si rozdíl mezi totalitou a demokracií;

- chápe základní principy moderních českých dějin (např. holocaust, okupace, komunistická diktatura, rok 1989);
- propojuje historické poznatky s běžným životem a současností.

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Žák:

- rozlišuje rodinu, školu, obec, stát a orientuje se v jejich funkcích;
- zná základní práva a povinnosti, ví, že práva jsou spojena s odpovědností;
- uplatňuje pravidla slušného chování, komunikace a spolupráce;
- rozpozná rizikové chování a nebezpečné situace, ví, jak reagovat;
- rozumí základním pojmům demokracie (volby, pravidla, autorita, obecní úřad);
- orientuje se v jednoduché finanční gramotnosti (peníze, rodinný rozpočet);
- popíše strukturu rodiny a základní funkce manželství a rodičovství;
- chápe význam zdravého životního stylu, odpovědnosti za vlastní zdraví;
- umí popsat kulturní tradice, svátky, zvyky, respektuje odlišnosti;
- uvědomuje si, že je občanem České republiky i Evropy.

5.5.5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH (PŘEHLED)

DĚJEPIS

6. ročník

- Počátky lidské společnosti
- Pravěk (doba kamenná, bronzová, železná; lovci a sběrači)
- Starověké civilizace (Blízký východ, Egypt, Dálný východ, Řecko, Řím)

7. ročník

- Slované a Velká Morava
- Počátky českého státu, Přemyslovci
- Románský sloh
- Otec vlasti – Karel IV.
- Křesťanská církev
- Mistr Jan Hus
- Gotický sloh
- Husitství
- Čeští bratři
- Renesance

8. ročník

- Zámořské objevy, počátky novověku
- Nástup Habsburků
- Novověk, osvícenství, technická revoluce
- Národní buditelství
- Kolonie

9. ročník

- Začátek, průběh a konec 1. světové války
- Vznik Československa, První republika
- Začátek, průběh a konec 2. světové války
- Převrat v únoru 1948, stalinismus, život v socialistickém státě
- Rok 1968 – okupace Československa
- 1989, nové společenské poměry v Evropě po revoluci a dnes

OBČANSKÁ VÝCHOVA

6. ročník

- Člověk ve společnosti (rodina, životospráva, bydliště, úřad, nádraží, zdravotní středisko)
- Stát a právo (národ, stát, vlast, státní symboly, ústava)
- Péče o občana (hospodaření rodiny, vzdělání, školství, volný čas)

7. ročník

- Člověk ve společnosti (rodina, vztahy, manželství, rozpad rodiny, odpovědnost)
- Stát a právo (národ, stát, vlast, státní symboly, ústava)
- Péče o občana (hospodaření rodiny, peníze, zaměstnání, profese, kvalifikace)

8. ročník

- Člověk ve společnosti (přátelství, dospívání, láska, sexuální život, pohlavní choroby, mezilidské vztahy, menšiny)
- Stát a právo (práva a povinnosti občanů, práva dítěte, občanský průkaz, rodný a oddací list, ověřování listin, informace o zaměstnání)
- Péče o občana (sociální zabezpečení, lékařská péče, nemocenské pojištění, podpora, nemoc, invalidita, ochrana osob za mimořádných událostí)

9. ročník

- Člověk ve společnosti (svobody, víra, morálka, charakter, úcta, ochrana přírody, zdravý způsob života)
- Péče o občana (bezpečnostní předpisy, pravidla silničního provozu, látky poškozující zdraví, právní ochrana, obrana vlasti)
- Volný čas (kultura, tvořivost, sport, sportovní a zájmové organizace)

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Oblast Člověk a příroda rozvíjí přírodovědnou gramotnost žáků praktickým, názorným a postupným způsobem. Žáci poznávají přírodu jako propojený systém, učí se chápat souvislosti mezi jevy, rozvíjejí schopnost pozorování, porovnávání a bezpečné práce.

Oblast zahrnuje tyto předměty:

- Přírodopis (6. ročník – 9. ročník)
- Zeměpis (6. ročník – 9. ročník)
- Fyzika (7. ročník – 9. ročník)
- Chemie (9. ročník)

U žáků se SVP (§16/9) klademe důraz na názornost, praktické činnosti, terénní pozorování, strukturované vedení, zpomalené tempo, opakování.

5.6.1 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Výuka vede žáky k tomu, aby:

- porozuměli základním přírodním jevům ve svém okolí,
- orientovali se v živé a neživé přírodě, Zemi a Vesmíru,
- uměli jednoduchým způsobem vysvětlit příčiny přírodních procesů,
- bezpečně využívali běžné přírodovědné poznatky v každodenním životě,
- porozuměli vlivu člověka na přírodu a principům ochrany životního prostředí,
- chápali základní fyzikální, chemické a biologické jevy v jednoduché podobě,
- rozuměli základům geografie (mapy, orientace, region, svět),
- bezpečně pracovali s přírodovědnými pomůckami i v terénu.

Výuka staví na rozvoji:

- pozorování, jednoduchého pokusu, praktických činností,
- práce s modely, mapami, obrázky, videi,
- terénních cvičení a exkurzí (KRNAP, muzea, školní pozemek),
- diskusí, týmové práce, jednoduchého zaznamenávání dat.

5.6.2 OBSAHOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ

PŘÍRODOPIS

- 6. ročník – 9. ročník: 2 hodiny týdně
- Terénní pozorování, školní pozemek, spolupráce s KRNAPem, SEVER, ZOO či muzeem.
- Obsah: biologie člověka, rostliny, živočichové, ekologie, přírodní procesy.

ZEMĚPIS

- 6. ročník – 9. ročník: 2 hodiny týdně
- Obsah: orientace v mapě, Česká republika, Evropa, světadíly, přírodní procesy.

FYZIKA

- 7. ročník – 9. ročník: 1 hodina týdně
- Obsah: světlo, zvuk, elektrický obvod, magnetismus, energie, síly, vesmír.
- Výuka probíhá v kmenové třídě, doplněná jednoduchými pokusy.

CHEMIE

- 9. ročník: 1 hodina týdně
- Obsah: vlastnosti látek, směsi, bezpečná manipulace, základní chemické reakce, voda a vzduch, základní sloučeniny, organické látky.

Výuka je vždy přizpůsobena možností žáků s lehkým mentálním postižením – pracuje se s názornými pomůckami, zjednodušeným jazykem, obrázky a praktickými úkoly.

5.6.3 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

- vedení k pozorování, porovnávání a formulaci jednoduchých závěrů,
- práce s obrázky, modely, jednoduchými mapami, krátkými texty,
- učení krok po kroku, s důrazem na pochopení.

Kompetence k řešení problémů

- řešení reálných situací (bezpečí, příroda, spotřebiče, živly),
- jednoduché pokusy a modely,
- vedení k předvídání a hledání alternativních postupů.

Kompetence komunikativní

- popis přírodních jevů vlastními slovy,
- práce ve skupině, sdílení názorů, prezentace pozorování.

Kompetence sociální a personální

- spolupráce při pokusech, vycházkách, mapových úkolech,
- respekt k pravidlům bezpečné práce.

Kompetence občanské

- ochrana přírody, odpovědnost, udržitelnost, třídění odpadu,
- anebo základní první pomoc v přírodě,
- bezpečné chování u elektrických spotřebičů a v terénu.

Digitální kompetence

- práce s mapami online, obrázky, jednoduchými měřeními v aplikacích,
- bezpečné využívání internetu k vyhledávání informací,
- vyhledání států, měst nebo známých míst,
- práce s obrázky krajin, reliéfu a obyvatelstva.

5.6.4 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY (OVO)

Níže uvádím kompletní moderní, zjednodušené a kompetenční výstupy pro všechny předměty. Tyto výstupy plně nahrazují původní rozsáhlé tabulky a neaktuální osnovy.

PŘÍRODOPIS

6. ročník – 7. ročník

Žák:

- rozpozná základní organismy (rostliny, živočichy, houby),
- určí základní znaky života, popíše rozdíl mezi jednobuněčným a mnohobuněčným organismem,
- zná základní části lidského těla a jejich funkce,
- chápe význam přírody pro život lidí,
- uplatňuje bezpečné chování při setkání se zvířaty a v přírodě,
- porovná různé ekosystémy (les, louka, voda).

8. ročník

Žák:

- popíše hlavní orgánové soustavy člověka,
- rozezná vybrané skupiny živočichů (ryby, ptáci, savci),
- chápe význam ochrany přírody,
- uvede příklady nemocí a zásady prevence,

- poskytne základní první pomoc.

9. ročník

Žák:

- vysvětlí základní přírodní procesy (vznik hornin, půd, geologické děje),
- pozná vybrané nerosty, popíše jejich využití,
- popíše základní vztahy v ekosystému (potravní řetězce),
- uvede příklady ohrožení přírody a možnosti nápravy,
- vysvětlí vliv člověka na krajinu a klima.

ZEMĚPIS

6. ročník

Žák:

- orientuje se na mapě, rozumí značkám a měřítku,
- určí světové strany, pracuje s jednoduchým plánem,
- vysvětlí základní procesy na Zemi (den, noc, roční období),
- rozpozná typy krajin a přírodní oblasti.

7. ročník

Žák:

- zná mapu České republiky, kraje, města, řeky, pohoří,
- popíše přírodu ČR, dopravu, průmysl, zemědělství,
- rozezná významné kulturní památky.

8. ročník

Žák:

- orientuje se v Evropě: státy, přírodní i kulturní charakteristiky,
- chápe základní rozdíly mezi oblastmi Evropy,
- vyhledá stát v mapě a popíše jeho základní znaky.

9. ročník

Žák:

- zná světadíly, oceány a jejich hlavní znaky,
- rozpozná světové regiony (Amerika, Asie, Afrika...),
- popíše rozdíly mezi přírodními a společenskými podmínkami v různých částech světa.

FYZIKA

7. ročník – 9. ročník

Žák:

- ví, co je pohyb, síla, tření, jednoduché stroje,
- zná rozdíl mezi světlem a zvukem, popíše jejich vlastnosti,
- umí sestavit jednoduchý elektrický obvod,
- pozná základní zdroje energie a zhodnotí jejich dopad na životní prostředí,
- vyjmenuje planety sluneční soustavy a popíše pohyb Země a Měsíce,
- rozumí základům bezpečného zacházení s elektřinou.

CHEMIE

9. ročník

Žák:

- rozlišuje látky podle vlastností (pevné, kapalné, plynné),
- zná základní chemické prvky (kyslík, uhlík, vodík...),
- rozpozná směsi a roztoky,

- vysvětlí základní chemické reakce (bez rovnic),
- zná zásady bezpečné práce s chemikáliemi,
- popíše význam vody, ovzduší a jejich ochrany,
- zná jednoduché přírodní látky (tuky, cukry, bílkoviny) a jejich význam pro zdraví,
- hodnotí vliv látek na životní prostředí.

5.6.5 Vzdělávací obsah (přehled)

Přírodopis – hlavní tematické celky

- Živá příroda: třídění organismů, rostliny, živočichové, houby
- Člověk a zdraví
- Ekosystémy a rovnováha v přírodě
- Neživá příroda: horniny, půdy, voda, vzduch

Zeměpis – tematické celky

- Základy kartografie a orientace
- Česká republika
- Evropa
- Svět

Fyzika – tematické celky

- Pohyb a síly
- Zvuk a světlo
- Elektřina a magnetismus
- Energie
- Vesmír

Chemie – tematické celky

- Látky a jejich vlastnosti
- Směsi a roztoky
- Chemické reakce
- Voda, vzduch, přírodní zdroje
- Organické látky v životě člověka

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Oblast Umění a kultura podporuje rozvoj tvořivosti, estetického vnímání, fantazie a emoční pohody žáků. Výuka pomáhá žákům vyjadřovat se prostřednictvím hudby, výtvarných činností, pohybu a artefaktů. Vzhledem ke specifickým vzdělávacím potřebám žáků podle §16 odst. 9 má oblast rovněž výraznou relaxační, harmonizační, komunikační a sociální funkci.

Součástí oblasti jsou vyučovací předměty:

- Hudební výchova,
- Výtvarná výchova.

Oba předměty jsou zařazeny ve všech ročnících školy s dotací 1 hodina týdně. Obsah je přizpůsoben možnostem žáků, pracuje s názorností, praktickou tvorbou, krátkými úseky činností a pozitivním prožitkem.

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.1.1 Charakteristika předmětu

Hudební výchova:

- rozvíjí pěvecké, rytmické, sluchové a pohybové dovednosti žáků,
- posiluje estetické cítění, fantazii a prožitek,
- podporuje relaxaci, uvolnění a pozitivní emocionalitu,
- rozvíjí komunikaci, sociální interakci a sebevědomí,
- umožňuje žákům prožít úspěch bez ohledu na akademické výsledky,
- používá prvky muzikoterapie a práce s hlasem, rytmem a jednoduchými nástroji.

Hudební činnosti jsou voleny podle schopností žáků a přizpůsobeny jejich tempu. Je využíván hlas, tělo, jednoduché nástroje (Orffovy nástroje), technologie (poslech MP3, projekce obrázků, jednoduché digitální aplikace).

5.7.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá v:

- 1. ročníku – 9. ročníku,
- 1 hodina týdně,
- v kmenových třídách nebo v učebně s hudebním vybavením.

Organizační formy:

- zpěv a rytmizace,
- poslech hudby,
- pohybové činnosti,
- hra na jednoduché nástroje,
- muzikoterapeutické chvíle,
- práce s obrázky, videem a ukázkami.

Obsah je rozdělen do čtyř základních linií:

1. Vokální činnosti (zpěv, dýchání, výslovnost)
2. Instrumentální činnosti (Orffovy nástroje, tělo jako nástroj)
3. Poslechové činnosti (rozpoznávání žánrů, nástrojů)
4. Hudebně-pohybové činnosti (rytmus, tanec, volný pohyb)

5.7.1.3 Očekávané výstupy předmětu

1. stupeň

Žák:

- zpívá jednoduché písně v přirozeném rozsahu,
- udrží základní rytmus (tleskání, pohyb),
- rozliší hlasitý/tichý a rychlý/pomalý rytmus,
- reaguje pohybem na hudbu,
- soustředí se na krátké poslechové ukázky,
- využívá jednoduché nástroje (třesky, bubínky, triangl),
- vyjadřuje se hudebně i pohybově podle svých možností.

2. stupeň

Žák:

- interpretuje jednoduché lidové a moderní písně,
- doprovodí píseň jednoduchým rytmickým vzorem,
- rozliší základní hudební žánry podle ukázek,
- rozpozná vybrané hudební nástroje podle zvuku a obrázků,
- pozná klíčové české skladatele (Smetana, Dvořák — v jednoduché, obrazové formě),
- zapojuje se do hudebních a pohybových činností podle svých schopností.

5.7.1.4 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedení k radosti z hudby a tvorby,
- posilování hudební paměti, rytmu, představivosti.

Kompetence komunikativní

- naslouchání, společné zpívání, vyjadřování pocitů hudbou.

Kompetence sociální

- skupinová hra na nástroje, rytmické hry, spolupráce.

Kompetence občanské

- respektování projevu druhých, tolerování různých hudebních preferencí.

Digitální kompetence

- poslech digitálních nahrávek a identifikace nástroje nebo rytmu,
- práce s jednoduchými hudebními aplikacemi (tvorba rytmu),
- přehrávání dětských písní z digitálního nosiče,
- sledování videí s hudebními ukázkami,
- přehrání písně doprovázené obrazem.
- práce s digitální fotografií (pořídit – upravit – vložit),
- jednoduchá grafická tvorba v editoru (kresba, barvy, čáry),
- využití digitálních obrázků jako inspirace pro vlastní tvorbu,

Digitální kompetence

- práce s digitální fotografií (pořídit – upravit – vložit),
- jednoduchá grafická tvorba v editoru (kresba, barvy, čáry),
- využití digitálních obrázků jako inspirace pro vlastní tvorbu,
- tvorba koláže z obrázků,
- dokumentace vlastních výtvarných prací pomocí fotoaparátu/tabletu.

Kompetence pracovní

- odpovědná manipulace s nástroji, tvořivá činnost, aktivní zapojení.

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.2.1 Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova podporuje:

- tvořivost a fantazii,
- grafomotoriku, jemnou motoriku a senzomotorické dovednosti,
- estetické cítění a vyjadřování,
- relaxaci, uvolnění a emoční harmonii,
- osobnostní růst a sebevědomí.

Žáci s lehkým mentálním postižením dosahují ve výtvarné výchově často dobrých výsledků — Vv je pro ně prostředkem komunikace, vyjadřování a sebeuplatnění.

5.7.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení

- Vv je vyučována v 1. ročníku – 9. ročníku, vždy 1 hodina týdně.
- Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v prostorách s výtvarnými pomůckami.
- Využívají se běžné a dostupné techniky: kresba, malba, modelování, koláž, tisk, kombinované techniky.

Vzdělávací činnosti se vždy adaptují podle možností žáků, důraz je na proces, ne na výsledek — tvoření je hlavním cílem.

5.7.2.3 Očekávané výstupy předmětu

1. stupeň

Žák:

- rozlišuje tvary a barvy,
- pracuje s výtvarným materiálem (papír, pastel, barvy, modelína),
- vytváří jednoduché kresby a malby na základě vlastní zkušenosti,
- vyjadřuje základní emoce barvou, tvarem či linií,
- respektuje práci svou i ostatních.

2. stupeň

Žák:

- kombinuje výtvarné techniky (kresba, malba, koláž, tisk),
- vytváří výtvarné práce podle jednoduchého zadání nebo vlastní představy,
- využívá barvu, tvar, světlo a kompozici podle svých možností,
- pozná vybrané výtvarné směry či osobnosti v přiměřené míře (Lada, Čapek, Van Gogh – s vizuální oporou),
- je schopen hodnotit svou práci i práci spolužáků,
- účastní se výzdoby školy, projektů a výstav.

5.7.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedení k objevování, experimentaci, zkoušení nových technik,
- radost z tvoření, bezpečná atmosféra bez obav z neúspěchu.

Kompetence komunikativní

- vyjadřování pocitů prostřednictvím výtvarné práce,
- sdílení výsledků, jednoduché prezentace.

Kompetence sociální a personální

- týmová tvorba, pomoc spolužákům, respekt k ostatním,
- posilování sebevědomí, pozitivní zpětná vazba.

Kompetence občanské

- vztah k umění, kulturním tradicím a výtvarnému dědictví,
- respekt k estetickému prostředí školy a veřejných prostor.

Kompetence pracovní

- bezpečné zacházení s pomůckami,
- dokončování činnosti, pořádek, příprava a úklid pracoviště.

5.7.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH (PŘEHLED)

HUDEBNÍ VÝCHOVA

- zpěv a rytmizace,
- hra na jednoduché nástroje,
- poslech hudby, rozpoznávání nálad a žánrů,
- pohybové činnosti, tanec, rytmus,
- muzikoterapeutické prvky.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

- kresba, malba, grafomotorika, barevná práce,
- modelování, práce s papírem, koláž, tisk, kombinované techniky,
- prostorové práce, dekorativní tvorba,
- vnímání a poznávání umění v přiměřené formě (ilustrace, obrazy, výstavy).

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví poskytuje žákům poznatky, dovednosti a postoje, které podporují zdravý a bezpečný život. Učí žáky rozumět svému tělu, péči o zdraví, předcházet rizikům a rozvíjet pohybové dovednosti i fyzickou zdatnost.

Obsah oblasti zahrnuje:

- Výchovu ke zdraví (VZ) – 8. ročník – 9. ročník
- Tělesnou výchovu (TV) – 1. ročník – 9. ročník

Přístup je přizpůsoben žákům podle §16 odst. 9 – důraz na praktické zkušenosti, názornost, jednoduché postupy, modelové situace a opakování.

5.8.1 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

5.8.1.1 Charakteristika předmětu

Výchova ke zdraví vede žáky k pochopení zdraví jako hodnoty a k praktickým dovednostem:

- péče o fyzické i duševní zdraví,
- správné stravování a denní režim,
- prevence úrazů a rizikového chování,
- odmítání návykových látek,
- bezpečné chování doma, venku i na internetu,
- zvládání emocí a vztahů,
- rozhodování v období dospívání.

Výuka je názorná, praktická a podporuje komunikaci a sociální dovednosti.

5.8.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení

- Vyučuje se v 8. ročník – 9. ročníku, 1 hodina týdně.
- Učivo vychází ze skutečných potřeb žáků.
- Součástí jsou besedy, exkurze, návštěvy místních institucí
- Využívají se modelové situace, nácvik komunikačních dovedností, praktické ukázky.

5.8.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie – rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žák využívá nové poznatky o zdraví v praktických situacích,
- učitel vede žáka k porozumění základním informacím (hygiena, prevence, bezpečí),
- žák používá jednoduché strategie, jak si zapamatovat a uplatnit zásady zdravého života.

Kompetence k řešení problémů

- žák řeší modelové situace (rizikové chování, nabídka návykové látky, konflikt, úraz),
- hledá bezpečné způsoby jednání,
- učitel poskytuje strukturovanou podporu při rozhodování a předvídání následků.

Kompetence komunikativní

- žák trénuje jasné vyjádření pocitů a potřeb,
- učí se požádat o pomoc, odmítnout nevhodný tlak vrstevníků,
- rozvíjí dovednosti bezpečné online komunikace,
- učitel vede žáky ke kultivovanému vyjadřování a porozumění.

Kompetence sociální a personální

- žák spolupracuje ve dvojici a ve skupině při modelových situacích,
- učí se regulovat své emoce a respektovat hranice druhých,
- poznává své silné stránky a možnosti zvládnutí stresu.

Kompetence občanské

- žák respektuje pravidla bezpečného chování doma, venku i online,
- rozpozná nevhodné jednání a ví, jak se zachovat,
- učí se chápat odpovědnost za své zdraví, jednání a vztahy.

Kompetence pracovní

- žák uplatňuje zásady bezpečné manipulace s předměty, které se používají při výuce (např. při nácvičku první pomoci),
- dodržuje hygienická pravidla,
- zodpovědně plní úkoly v praktických aktivitách.

Digitální kompetence

- žák rozpozná rizika online prostředí, dodržuje pravidla bezpečného chování,
- vyhledává jednoduché a ověřené informace o zdraví, bezpečnosti a prevenci,
- porovnává digitální obsah (reálnost, důvěryhodnost),
- používá digitální nástroje k učení (obrázky, schémata, krátká videa).

5.8.1.4 Cílové zaměření

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- chápal význam zdravého životního stylu,
- znal zásady prevence nemocí a úrazů,
- dokázal rozpoznat rizikové chování (šikana, návykové látky, online rizika),
- uměl odmítnout nevhodnou nabídku,
- chápal změny v období dospívání,
- orientoval se v partnerských vztazích v přiměřené míře,
- znal postupy při mimořádných událostech,
- věděl, kde hledat pomoc.

5.8.1.5 Očekávané výstupy (OVO)

8. ročník – 9. ročník (společné)

Žák:

- rozlišuje, co podporuje a co poškozuje zdraví,
- dodržuje zásady zdravé výživy, pohybu, spánku a hygieny,
- orientuje se v běžných rizikových situacích a ví, jak se chránit,
- odmítá návykové látky, rozpozná manipulaci a tlak vrstevníků,
- chová se bezpečně doma, ve škole i venku,
- zná zásady bezpečného chování online,
- popíše změny v období dospívání a přiměřeně o nich komunikuje,
- orientuje se v základech partnerských vztahů a rodičovství,
- rozpozná projevy duševní nepohody a ví, kam se obrátit,
- poskytne základní první pomoc při drobných poraněních,
- zná hlavní kontakty odborné pomoci (linka bezpečí, policie, lékař...).

5.8.1.6 Vzdělávací obsah (přehled)

8. ročník

- Zdraví a životní styl
- Stravovací návyky, pitný režim
- Rodina, vztahy v rodině, bezpečný domov
- Rizika závislostí (tabák, alkohol, online závislosti)
- Puberta, změny v dospívání

- Prevence násilí a šikany
- Bezpečné chování (doma, na ulici, sport)
- Zdravé bydlení, životní prostředí
- Základy první pomoci

9. ročník

- Zdraví a nemoc, infekční nemoci
- Duševní zdraví, stres, odpočinek
- Partnerské vztahy, odpovědné chování
- Sexuální zdraví (v přiměřené míře žákům §16/9)
- Vyvážená výživa, poruchy příjmu potravy
- Závislosti – prevence, pomoc, postup
- Mimořádné události (požár, úraz, nehoda) – praktický nácvik
- První pomoc (krvácení, bezvědomí, základní zásady)

5.8.1.6 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žák využívá nové poznatky o zdraví v praktických situacích,
- učitel vede žáka k porozumění základním informacím (hygiena, prevence, bezpečí),
- žák používá jednoduché strategie, jak si zapamatovat a uplatnit zásady zdravého života.

Kompetence k řešení problémů

- žák řeší modelové situace (rizikové chování, nabídka návykové látky, konflikt, úraz),
- hledá bezpečné způsoby jednání,
- učitel poskytuje strukturovanou podporu při rozhodování a předvídání následků.

Kompetence komunikativní

- žák trénuje jasné vyjádření pocitů a potřeb,
- učí se požádat o pomoc, odmítnout nevhodný tlak vrstevníků,
- rozvíjí dovednosti bezpečné online komunikace,
- učitel vede žáky ke kultivovanému vyjadřování a porozumění.

Kompetence sociální a personální

- žák spolupracuje ve dvojici a ve skupině při modelových situacích,
- učí se regulovat své emoce a respektovat hranice druhých,
- poznává své silné stránky a možnosti zvládnání stresu.

Kompetence občanské

- žák respektuje pravidla bezpečného chování doma, venku i online,
- rozpozná nevhodné jednání a ví, jak se zachovat,
- učí se chápat odpovědnost za své zdraví, jednání a vztahy.

Kompetence pracovní

- žák uplatňuje zásady bezpečné manipulace s předměty, které se používají při výuce (např. při nácviku první pomoci),
- dodržuje hygienická pravidla,
- zodpovědně plní úkoly v praktických aktivitách.

Digitální kompetence

- žák rozpozná rizika online prostředí, dodržuje pravidla bezpečného chování,
- vyhledává jednoduché a ověřené informace o zdraví, bezpečnosti a prevenci,
- porovnává digitální obsah (reálnost, důvěryhodnost),
- používá digitální nástroje k učení (obrázky, schémata, krátká videa).

5.8.2 TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.8.2.1 Charakteristika předmětu

Tělesná výchova:

- podporuje zdravý vývoj žáků,
- učí základní a postupně náročnější pohybové dovednosti,
- rozvíjí fyzickou kondici, koordinaci a obratnost,
- posiluje sociální kompetence a fair play,
- učí bezpečnému chování při všech pohybových aktivitách,
- podporuje pozitivní vztah k pohybu a sportu po celý život.

Specifika pro žáky s LMP:

- velká názornost, více nácviku, méně výkonového tlaku,
- individuální přístup, posilování sebevědomí,
- důraz na bezpečí a správné držení těla,
- relaxační a kompenzační cvičení začleněná do každé hodiny.

5.8.2.2 Obsahové a organizační vymezení

- 1. ročník – 9. ročník: 2 hodiny týdně TV,
- výuka v tělocvičně, venku, na hřišti, v hale, v zimě na sněhu/ledu,
- v 1. stupni koedukace, na 2. stupni odděleně (dle podmínek),
- součástí je zimní výcvik – lyže, běžky, bruslení (dle podmínek školy)
- zařazena zdravotní TV a kompenzační cvičení.

5.8.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žák poznává a zkouší nové pohybové dovednosti,
- učí se pracovat s vlastními možnostmi a rozumět své tělesné zdatnosti,
- učitel používá názornost, postupné kroky a podporu motivace.

Kompetence k řešení problémů

- žák řeší pohybové situace (orientace, překážky, zásady bezpečnosti),
- učí se hledat různé způsoby řešení úkolů (např. jak překonat překážku),
- dokáže reagovat v jednoduché krizové situaci (úraz, nebezpečí).

Kompetence komunikativní

- žák komunikuje s učitelem i spolužáky během her a týmových činností,
- učí se popsat svůj pohyb, informovat o zranění či potřebě přestávky,
- dodržuje pravidla fair play.

Kompetence sociální a personální

- žák spolupracuje v týmu, respektuje pravidla hry,
- dokáže přijmout roli hráče i pomocníka,
- posiluje sebevědomí a sebekontrolu,
- učí se předcházet konfliktům při sportovních situacích.

Kompetence občanské

- žák dodržuje pravidla bezpečného chování ve školní tělocvičně, v přírodě a na veřejných sportovištích,
- respektuje ostatní účastníky hry,
- chápe význam zdravého životního stylu a pohybové aktivity.

Kompetence pracovní

- žák dbá na bezpečnost při manipulaci se sportovním náčiním,

- postupně přebírá odpovědnost za přípravu a úklid pomůcek,
- samostatně dokončuje pohybové úkoly,
- učí se pracovat vytrvale, postupně a systematicky.

Digitální kompetence

- žák využívá jednoduché digitální nástroje: instruktážní videa, ukázky cviků,
- vnímá rizika online závislostí na hrách a pasivního trávení času,
- učí se měřit výkon jednoduchým způsobem (časovač, krokoměr – pokud to škola využívá),
- pracuje s digitální podporou při nácviku cviků (např. rytmus, orientace v prostoru).

5.8.2.4 Očekávané výstupy (OVO)

1. stupeň

Žák:

- zvládá základní lokomoci (chůze, běh, skok, hod),
- reaguje na pokyny, orientuje se v prostoru,
- dodržuje bezpečnostní pravidla,
- spolupracuje při hrách, jedná fair play,
- zvládá jednoduché gymnastické a atletické prvky,
- rozvíjí základní tělesnou zdatnost,
- zvládá základy pobytu v zimní přírodě (sáňky, základní chůze na sněhu).

2. stupeň

Žák:

- udržuje a rozvíjí svou fyzickou kondici,
- zná zásady bezpečného cvičení,
- zvládá základní dovednosti v gymnastice, atletice, plavání (dle možností), tanci a vybraných sportovních hrách,
- zapojuje se do her a soutěží podle jednoduchých pravidel,
- uplatňuje fair play, respektuje ostatní,
- dokáže provést jednoduché měření výkonu,
- dokáže poskytnout základní první pomoc při zranění ve sportu,
- zvládá základní techniky pohybu na lyžích/bruslích (dle podmínek školy),
- chápe význam kompenzačních cvičení,
- chová se odpovědně v přírodě.

5.8.2.5 Vzdělávací obsah (přehled)

1. ročník – 3. ročník

- běh, skoky, hody
- základní gymnastika (kotouly, rovnováha)
- rytmické činnosti, tanečky
- sportovní hry se zjednodušenými pravidly
- plavání (během 1. stupně)
- pobyt na sněhu (sáňky, boby)

4. ročník – 5. ročník

- atletické disciplíny v jednoduché formě
- gymnastika: odraz, přeskok, rovnováha
- sportovní hry (vybíjená, minikopaná, minibasketbal, florbal)
- plavání (během 1. stupně)
- bruslení/lyžování (dle podmínek)
- turistika, pobyt v přírodě

6. ročník – 9. ročník

- atletika: běhy, skoky, hody, vrhy
- sportovní hry: fotbal, basketbal, florbal, vybíjená, volejbal (přizpůsobená forma)
- gymnastika: stoj na rukou s dopomocí, sestavy
- rytmická cvičení, pohyb s hudbou
- turistika, orientace, pobyt v přírodě
- zimní sporty: běžky, bruslení, bezpečnost na horách
- kompenzační, relaxační a zdravotní cvičení
- základní první pomoc ve sportu

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Oblast Člověk a svět práce vede žáky k získání základních pracovních dovedností, manuálních návyků a k rozvoji praktické samostatnosti potřebné pro budoucí život i profesní orientaci. Žáci se učí bezpečně pracovat s materiály, nástroji a vybavením domácnosti, poznávají svět povolání, rozvíjejí motoriku, vytrvalost, přesnost a tvořivost.

Výuka je vždy přizpůsobena možnostem žáků s LMP — názorná, praktická, kroková, repetitivní, s důrazem na bezpečnost, pochvalu a reálné činnosti z běžného života.

5.9.1 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Oblast:

- rozvíjí manuální zručnost, jemnou i hrubou motoriku,
- učí praktickým životním dovednostem (domácnost, údržba, vaření, zahrada),
- vede k bezpečnému a zodpovědnému chování při práci,
- podporuje tvořivost, vytrvalost a smysl pro dokončení úkolu,
- připravuje žáky na reálný život a budoucí povolání,
- rozvíjí klíčové kompetence – komunikaci, spolupráci, řešení problémů.

Výuka je postavena na praktických činnostech, bezpečném prostředí a názorné demonstraci. Každý žák pracuje podle svých možností, postupy jsou zjednodušené a opakované.

5.9.2 OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ

- předmět Pracovní vyučování je povinný v 1. ročník – 9. ročníku,
- časová dotace: 2 - 5 hodin týdně v jednom nebo dvou blocích (podle ročníku)
- na 2. stupni dělení na chlapce a dívky (v souladu s charakterem činností),
- výuka probíhá ve školní kuchyňce, dílnách, výtvarné učebně, školním pozemku, případně v terénu a na exkurzích,
- důraz na bezpečnost práce, hygienu, organizaci práce a správné zacházení s nástroji.

Tematické okruhy 2. stupně

- 1) práce s technickými materiály
- 2) práce s ostatními materiály
- 3) montážní a demontážní práce
- 4) pěstitelské práce, chovatelství
- 5) provoz a údržba domácnosti
- 6) příprava pokrmů
- 7) svět práce (8. ročník – 9. ročník)

5.9.3 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Kompetence k učení

- žáci plánují postup, pracují podle návodu, vyhodnocují výsledek,
- učí se vyhledávat jednoduché informace a používat je v praxi.

Kompetence k řešení problémů

- žáci zkoušejí různé postupy, učí se samostatně rozhodovat a žádat o pomoc,
- řeší běžné technické a domácí situace.

Komunikativní kompetence

- vyjadřují své názory, popisují pracovní postupy, učí se kulturní komunikaci,
- prezentují své výrobky, spolupracují s ostatními.

Sociální kompetence

- pracují ve dvojici a ve skupině, učí se pomoci i požádat o pomoc,
- respektují pravidla pracoviště.

Občanské kompetence

- dodržují bezpečnostní předpisy, chrání své zdraví i prostředí,
- orientují se v jednoduchých rolích v pracovním světě.

Digitální kompetence

- sledování instruktážních videí pracovních postupů (vaření, pěstování, ruční práce),
- vyhledávání návodů a obrázků výrobků,
- dokumentace praktické práce žáků (foto – před/po),
- práce s jednoduchými digitálními ikonami (nástroje, materiály),
- bezpečnostní značky a symboly v digitální podobě,
- digitální prezentace hotových výrobků.

Pracovní kompetence

- ovládají základní pracovní postupy, dokončují práci, používají vhodné nástroje,
- učí se perspektivám budoucího povolání.

5.9.4 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY (OVO)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – 1. stupeň

Žák:

- pracuje s jednoduchými materiály (papír, přírodniny, textil, modelovací hmota),
- používá základní nástroje bezpečně (nůžky, lepidlo, jednoduché náčiní),
- pracuje podle návodu a předlohy,
- provádí jednoduchou montáž a demontáž se stavebnicemi,
- pečuje o pokojové rostliny, pozoruje změny v přírodě,
- dokáže připravit jednoduchý studený pokrm, prostřít stůl a chovat se při stolování,
- udržuje pořádek na pracovišti a dodržuje zásady bezpečnosti.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – 2. stupeň

Žák:

Práce s materiály

- rozlišuje základní druhy materiálů (dřevo, kov, plast, textil),
- volí vhodné nástroje a používá je bezpečně,
- dovede zhotovit jednoduchý výrobek podle návodu,
- zná základní pracovní postupy a technologickou kázeň.

Montážní a technické práce

- pracuje se stavebnicemi a jednoduchými mechanismy,
- provádí montáž/demontáž, základní opravy v domácnosti,
- orientuje se v jednoduchém technickém nákresu.

Pěstitelské práce a chovatelství

- pěstuje rostliny ve třídě i na pozemku,
- uplatňuje základní postupy péče o květiny a zeleninu,
- zná zásady bezpečného kontaktu se zvířaty.

Provoz domácnosti

- provádí jednoduché činnosti v domácnosti (úklid, praní, údržba oděvů),
- obsluhuje běžné domácí spotřebiče bezpečně,
- provádí základní finance domácnosti (malý rozpočet, platba, nákup).

Příprava pokrmů

- používá kuchyňský inventář,
- připraví jednoduché pokrmy studené i teplé kuchyně,
- dodržuje hygienu a bezpečnost práce.

Svět práce (8. ročník – 9. ročník)

- zná vybrané profese a jejich obsah,
- umí posoudit své předpoklady a zájmy,
- orientuje se v možnostech vzdělávání (H obory Středních škol),
- ví, jak probíhá přijímací pohovor a co je životopis,
- zná základní práva a povinnosti zaměstnance,
- umí požádat o pomoc kariérního poradce.

5.9.5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH (PŘEHLED)

Tato část nahrazuje extrémně dlouhé tabulky a zásadně je zjednodušuje:

1. stupeň

Práce s drobným materiálem

- papír, karton, přírodniny, modelovací hmota
- skládání, lepení, vystřihování, jednoduché dekorace

Montážní práce

- jednoduché stavebnice
- montáž/demontáž modelů

Pěstitelské práce

- péče o pokojové květiny
- základní práce na školním pozemku

Příprava pokrmů

- studené pokrmy, pomazánky
- prostření stolu, zásady stolování

2. stupeň

Práce s technickými materiály

- základní opracování dřeva, kovu a plastů
- měření, pilování, vrtání, broušení
- jednoduché výrobky

Práce s ostatními materiály

- textil, modelovací hmoty, přírodniny
- jednoduché techniky vyšívání, šití
- práce s šicím strojem (dívky)
- práce s pletacím strojem
- práce s tkalcovským stavem

Montážní a demontážní práce

- stavebnice Merkur, Lego, Geomatic
- montáž jednoduchých zařízení
- práce dle náčrtu, návodu

Pěstitelské práce a chovatelství

- pěstování zeleniny a květin
- léčivé a jedovaté rostliny
- chov drobných zvířat (základy)

Provoz domácnosti

- úklid, praní, žehlení, drobné opravy
- zásady bezpečného používání spotřebičů
- domácí rozpočet, energie, voda

Příprava pokrmů

- příprava jednoduchých hotových jídel
- tepelné úpravy, zdravá výživa
- slavnostní stolování

Svět práce

- povolání a trh práce
- vlastní předpoklady a volba oboru
- základy komunikace u pohovoru
- tvorba životopisu
- spolupráce s ÚP, exkurze (H obory Středních škol)

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

6.1 Zásady hodnocení

Hodnocení žáků ve škole vychází ze školského zákona, vyhlášky č. 48/2005 Sb., RVP ZV a Školního řádu školy, který stanovuje závazná pravidla klasifikace a další postupy hodnocení.

Hodnocení je zaměřeno na podporu učení žáka, poskytování srozumitelné zpětné vazby a respektování jeho individuálních vzdělávacích možností.

Základní zásady hodnocení:

- důraz na pokrok, úsilí a kvalitu práce žáka,
- zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb,
- převaha formativního hodnocení,
- transparentní kritéria sdělovaná žákům i rodičům,
- hodnocení neporovnává žáky mezi sebou,
- způsob hodnocení je v souladu s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ),
- výsledná klasifikace není aritmetickým průměrem.

6.2 Způsoby hodnocení

Škola využívá kombinaci hodnotících forem:

- formativní hodnocení (slovní zpětná vazba, reflexe, průběžné sledování pokroku),
- sumativní hodnocení (klasifikace, slovní hodnocení nebo jejich kombinace),
- sebehodnocení žáka,
- hodnocení portfoliem a praktickými výstupy.

Konkrétní podmínky, minimální počty podkladů a pravidla klasifikace jsou uvedeny ve Školním řádu.

6.3 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení žáků se SVP vychází ze závěrů ŠPZ a z úprav stanovených v IVP.

Při hodnocení se zejména:

- zohledňuje druh a míra podpůrných opatření,
- hodnotí individuální pokrok žáka,
- nehodnotí oblasti ovlivněné diagnózou způsobem, který by byl neobjektivní nebo sankční,
- využívají se vhodné metody ověřování (zkrácené úkoly, názornost, úprava času, asistence AP, možnost ústní podpory),
- slovní hodnocení je preferováno, pokud je pro žáka prospěšnější.

6.4 Získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení učitel získává zejména:

- pozorováním práce žáka a jeho zapojení,
- ústními a písemnými projevy,
- praktickými činnostmi a projekty,
- diagnostickými úkoly,
- portfoliem,
- sebehodnocením žáka a jeho reflexí.

Minimální počet podkladů a jejich struktura jsou upraveny Školním řádem.

6.5 Hodnocení chování

Hodnocení chování vychází z dodržování pravidel školy, bezpečného a ohleduplného chování a respektu k ostatním.

Konkrétní postupy, stupně hodnocení a jejich charakteristika jsou uvedeny v Školním řádu s přihlédnutím k individuálním potřebám žáků se SVP.

6.6 Hodnocení při distančním vzdělávání

Pokud probíhá vzdělávání distančně, řídí se hodnocení pravidly uvedenými v **Školním řádu**.

Důraz je kladen na aktivitu žáka, komunikaci, plnění úkolů a přiměřenou samostatnost.

6.7 Komisionální a opravné zkoušky

Komisionální přezkoušení a opravné zkoušky probíhají dle vyhlášky č. 48/2005 Sb. a podrobných postupů uvedených ve Školním řádu.

U žáků se SVP se přihlíží k doporučením ŠPZ (úprava času, pomůcky, členění úkolu, asistence).

6.8 Odkaz na Školní řád

Konkrétní pravidla klasifikace, klasifikační stupnice, charakteristiky výkonů, úpravy hodnocení, pravidla pro přezkoušení, transparentnost, archivační podmínky a další detaily jsou podrobně popsány v Školním řádu ZŠ Vrchlabí, Krkonošská 230, který je závazným dokumentem školy a je zveřejněn v tištěné i elektronické podobě.

7. AUTOEVALUACE ŠKOLY

7.1 Oblasti evaluace

Škola pravidelně vyhodnocuje tyto oblasti:

- podmínky vzdělávání a klima školy,
- průběh a kvalitu výuky,
- výsledky vzdělávání žáků a jejich individuální pokrok,
- efektivitu podpůrných opatření a práci s IVP,
- spolupráci s rodiči a odbornými pracovišti,
- kvalitu ŠVP a jeho naplňování,
- úspěšnost absolventů při přechodu na SŠ.

7.2 Nástroje evaluace

Autoevaluace využívá kombinaci kvalitativních a kvantitativních nástrojů:

- hospitace a pohospitační rozhovory,
- analýza pedagogické dokumentace,
- sledování výstupů žáků a portfolií,
- dotazníky pro žáky a rodiče,
- rozhovory a třídnické hodiny,
- doporučení ŠPZ a spolupráce ŠPP,
- výroční zpráva školy.

7.3 Časový plán evaluace

Autoevaluace probíhá v těchto cyklech:

- průběžně: monitorování chování, pokroku žáků, realizace IVP a PO,
- pololetně: vyhodnocení pokroku žáků a úpravy podpůrných opatření,
- ročně: hodnocení ŠVP a tvorba výroční zprávy školy,
- každé 3 roky: strategická evaluace a aktualizace dlouhodobých cílů školy.

7.4 Využití výstupů autoevaluace

Výsledky autoevaluace slouží k:

- úpravám ŠVP a tematických plánů,
- plánování DVPP a metodické podpory pedagogů,
- zlepšování spolupráce se ŠPZ a rodiči,
- optimalizaci podpůrných opatření, organizace výuky a podpory žáků,
- zvyšování kvality vzdělávání žáků se SVP.

8. BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ VE ŠKOLE

8.1 ZÁSADY BEZPEČNOSTI

Škola zajišťuje bezpečné prostředí pro žáky i zaměstnance v souladu se školským zákonem, BOZP předpisy, vyhláškou č. 48/2005 Sb., a interními dokumenty školy.

Žáci jsou na začátku roku a před každou specifickou činností poučeni o pravidlech bezpečnosti.

8.2 BEZPEČNOST PŘI VÝUCE

- práce s nástroji a spotřebiči probíhá pod dohledem,
- využívají se ochranné pomůcky,
- činnosti jsou přizpůsobeny věku a možnostem žáků,
- žáci pracují jen s vhodnými pomůckami a postupy,
- pedagog sleduje zdravotní kondici žáků.

8.3 BEZPEČNÝ POHYB VE ŠKOLE

- dozor během příchodů, přestávek a odchodů,
- pravidelné revize technického zařízení,
- využití únikových plánů, BOZP a PO dokumentace.

8.4 OCHRANA ČLOVĚKA PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH

Výuka zahrnuje:

- zásady evakuace,
- povodně, požáry, vichřice,
- první pomoc,
- bezpečné chování doma a ve škole.

Pravidelně se provádí cvičné evakuace.

8.5 BEZPEČNOST NA AKCÍCH MIMO ŠKOLU

Před akcí:

- poučení žáků,
- určení doprovodných osob,
- přizpůsobení trasy a programu možnostem žáků,
- dohled pedagoga a asistenta.

9. SYSTÉM PODPORY ŽÁKŮ SE SVP

System podpory žáků se SVP

Škola vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s využitím podpůrných opatření III. – IV. stupně a postupuje podle doporučení ŠPZ.

9.1 ZÁSADY PRÁCE SE SVP

- individualizace výuky,
- strukturované prostředí, jasné a stabilní rutiny,
- vizuální podpora a pomůcky,
- přizpůsobení tempa, množství a obtížnosti učiva,
- důraz na funkční dovednosti a rozvoj soběstačnosti,
- prevence problémového chování a podpůrné strategie (pozitivní pravidla, předvídatelnost, nácvik).

9.2 ORGANIZAČNÍ PODPORA

- asistenti pedagoga,
- školní speciální pedagog a školní psycholog,
- úprava režimu třídy,
- speciální didaktické pomůcky, technologická podpora.

9.3 IVP

- stanovuje cíle výuky, úpravy metod, hodnocení a podpůrná opatření,
- vyhodnocuje se nejméně 2× ročně,
- spolupracuje škola – rodič – ŠPZ.

9.4 PODPORA CHOVÁNÍ

- pozitivní motivace,
- jasné vizualizované postupy,
- prevence krizových situací,
- individuální plán chování v případě potřeby.

9.5 SPOLUPRÁCE S RODINOU

- pravidelná komunikace, konzultace, sdílení podpůrných strategií,
- podpora rodiče v práci doma s žákem.

10. ORGANIZACE A PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

10.1 ORGANIZACE ŠKOLNÍHO ROKU

Řídí se pokyny MŠMT.

Rozvrh je přizpůsoben možnostem žáků se SVP.

10.2 ORGANIZACE VÝUKY

- výuka převážně v kmenových třídách,
- dělení tříd dle potřeby (pracovní vyučování dívky/chlapci),
- individuální nebo skupinová práce,
- přítomnost AP dle IVP.

10.3 MIMOŠKOLNÍ PROSTORY

- školní pozemek,
- dílny,
- kuchyňka,
- atletický areál (Město Vrchlabí)
- výuka v terénu (příroda, centrum města, výstavy).

10.4 REŽIM DNE

- respektuje potřeby žáků se SVP,
- odpočinkové aktivity mezi bloky výuky,
- pitný režim.

10.5 STRAVOVÁNÍ A HYGIENICKÉ PODMÍNKY

Škola nemá vlastní jídelnu.

Žáci docházejí do Školní jídelny ZŠ nám. Míru 383, Vrchlabí.

Docházka probíhá pod dohledem pedagoga/AP.

10.6 ORGANIZACE EXKURZÍ A AKCÍ

- bezpečné trasy,
- adaptační a vzdělávací projekty,
- exkurze do KRNAP, SEVER, DDM, knihovny, muzeí, odborných pracovišť,
- přizpůsobení programu možnostem žáků.

11. SCHVALOVACÍ DOLOŽKA ŠVP

Projednáno pedagogickou radou dne: 18. 4. 2024

Schváleno školskou radou dne: 20. 6. 2024

Vydává: Mgr. Renata Šimůnková, ředitelka školy

Podpis:

Mgr. Renata
Šimůnková

Digitálně podepsal Mgr.
Renata Šimůnková
Datum: 2024.07.02
14:01:41 +02'00'

Datum vydání: 2. 7. 2024

Účinnost od: 1. 9. 2024

Příloha ŠVP – Popis žáků podle §16 odst. 9 školského zákona

Tato příloha vymezuje skupinu žáků, pro které je vzdělávací program školy určen, a stanovuje základní charakteristiky jejich vzdělávacích potřeb v souladu s §16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon.

1. Charakteristika cílové skupiny žáků

Škola vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří mají podle doporučení školského poradenského zařízení stanovena **podpůrná opatření 3. nebo 4. stupně**.

Jedná se zejména o žáky s:

- lehkým mentálním postižením (LMP),
- poruchami autistického spektra (PAS),
- poruchami pozornosti (ADHD, ADD),
- specifickými poruchami učení a chování,
- kombinovanými vývojovými poruchami,
- narušenou komunikační schopností,
- zdravotním oslabením či dlouhodobými zdravotními obtížemi.

Vzdělávání probíhá v souladu s doporučením PPP/SPC, s využitím IVP a podpůrných opatření.

2. Podmínky přijetí

Přijetí žáka k základnímu vzdělávání podle §16 odst. 9 probíhá:

- výhradně na základě doporučení školského poradenského zařízení,
- na základě stanovení podpůrných opatření minimálně ve stupni 3,
- na žádost zákonného zástupce.

V případě doporučení 5. stupně podpůrných opatření škola zajišťuje přestup žáka do odpovídajícího vzdělávacího programu.

3. Společné vzdělávací potřeby žáků

Žáci se SVP podle §16 odst. 9 obvykle potřebují:

- nižší tempo výuky, časté přestávky a kratší učební úseky,
- vysokou míru názornosti, praktické ukázky, obrázky, modelové situace,
- strukturované úkoly, jasné pokyny a pravidelné opakování,
- častou zpětnou vazbu, pozitivní motivaci a individuální podporu,
- činnostní učení, propojení s praktickým životem,
- bezpečné a přehledné prostředí, režimová opatření,
- podporu asistenta pedagoga, speciálně pedagogickou péči,
- úpravy hodnocení a individuální vzdělávací cíle dle IVP.

4. Specifika vzdělávání podle §16 odst. 9

Vzdělávání žáků probíhá:

- v menších skupinách umožňujících individuální přístup,
- za využití speciálně pedagogických metod, kompenzačních a didaktických pomůcek,
- podle upraveného učebního plánu a osnov,

- s výrazným propojením na praktické činnosti, pracovní výcvik a nácvik životních dovedností,
- formou jasně strukturované výuky a modelování situací,
- s podporou odborných zaměstnanců (AP, speciální pedagog, VP, metodik prevence).

5. Podpora žáků ve vztahu k posuzování a hodnocení

Hodnocení žáků vzdělávaných podle §16 odst. 9:

- vychází z jejich individuálních možností,
- respektuje doporučení ŠPZ (formy úprav, kompenzační nástroje, úpravy výstupů),
- může být slovní nebo kombinované,
- zdůrazňuje pokrok žáka, nikoli srovnání s ostatními,
- je zaměřeno především na praktická dovednostní kritéria.

6. Podpora sociálního začlenění

Škola podporuje:

- rozvoj komunikace a sociálních dovedností,
- pozitivní vztahy ve třídách,
- bezpečné a respektující prostředí,
- prevenci rizikového chování, šikany a kyberšikany,
- spolupráci s rodiči, odborníky a sociálními službami,
- přípravu žáků na přechod do odborného učiliště, praktické školy nebo pracovního prostředí.

7. Souvislost s profilem absolventa

Cíle vzdělávání žáků podle §16 odst. 9 směřují k tomu, aby absolvent:

- zvládal základní dovednosti potřebné v praktickém životě,
- rozvíjel pracovní návyky a sociální kompetence,
- uměl komunikovat a spolupracovat,
- orientoval se v běžných životních situacích,
- používal základní digitální nástroje,
- dbal na bezpečí a zdraví,
- byl připraven pokračovat na odborné vzdělávání typu H nebo PrŠ, případně k jednoduchému pracovnímu uplatnění.

Příloha ŠVP č. 2 – Pravidla bezpečného používání ICT pro žáky

Tato pravidla stanovují zásady bezpečného, zodpovědného a ohleduplného chování žáků při práci s digitálními technologiemi ve škole i doma. Platí pro používání počítačů, tabletů, telefonů, školních účtů a všech digitálních nástrojů využívaných ve výuce.

1. Bezpečná práce s digitálními zařízeními

Žák:

- zachází s ICT vybavením šetrně a podle pokynů učitele,
- používá zařízení pouze k povoleným školním účelům,
- neinstaluje neznámé aplikace ani neprovádí změny nastavení,
- pracuje v ergonomické poloze, dodržuje přestávky a hygienu práce,
- případy technických problémů hlásí učiteli.

2. Ochrana osobních údajů

Žák:

- nesděljuje své osobní údaje (jméno, adresu, telefon, hesla, fotografie),
- nesdílí osobní údaje spolužáků či zaměstnanců školy,
- neukládá osobní data na neověřené weby nebo do zařízení mimo dohled školy,
- používá pouze školní přidělené účty a hesla.

3. Bezpečné chování na internetu

Žák:

- nenavštěvuje nevhodné stránky, nezadává nebezpečná vyhledávání,
- neotevírá podezřelé odkazy, soubory ani e-maily,
- v případě nevhodného obsahu okamžitě informuje učitele,
- komunikuje jen s lidmi, které zná, a nepřijímá žádosti od cizích osob.

4. On-line komunikace a chování

Žák:

- komunikuje slušně, ohleduplně a bez agresivity,
- nepíše nikomu zprávy, které by mohly zraňovat nebo ponižovat,
- nešíří nepravdivé informace, pomluvy ani obsah poškozující druhý,
- nesdílí fotografie nebo videa nikoho bez povolení dospělého.

5. Ochrana školního digitálního prostředí

Žák:

- nezasahuje do nastavení školních počítačů, účtů ani služeb,
- neodstraňuje bezpečnostní nastavení nebo filtry,
- nepřihlašuje se na zařízení pod cizím účtem,
- neodcizuje práci ostatních (kopírování, mazání, úpravy bez povolení).

6. Práce se školním cloudem (OneDrive, Teams, MS 365)

Žák:

- ukládá práci na OneDrive s dohledem učitele,
- sdílí soubory pouze se spolužáky a učiteli podle pokynů,
- dodržuje pravidla ochrany osobních údajů,
- využívá aplikace MS 365 jen ke školní práci.

7. Postup při riziku

Žák ihned informuje učitele, pokud:

- je mu někdo neznámý online obtěžuje,
- obdrží nevhodný nebo agresivní obsah,
- narazí na podvod, výhružku nebo kyberšikanu,
- zjistí neoprávněné přihlášení nebo zneužití účtu.

Příloha ŠVP č. 3 – Digitální etický kodex žáka

Digitální etický kodex stanovuje zásady chování žáka v digitálním prostředí, které podporují bezpečí, respekt, zodpovědnost a zdravé digitální návyky.

1. Respektuji ostatní

- chovám se slušně v online prostředí stejně jako naživo,
- nesděluji ani nesdílím nic, co by mohlo druhému ublížit,
- respektuji soukromí a hranice ostatních lidí.

2. Chráníme sebe i ostatní

- nesdílím fotografie, videa ani zprávy bez souhlasu,
- chráním svoje hesla a osobní údaje,
- hlásím učiteli, pokud vidím nevhodné chování online.

3. Pracuji zodpovědně

- používám digitální zařízení podle pokynů,
- dokončuji úkoly vlastní prací, nekradu práci někoho jiného,
- uvádím zdroje obrázků a informací, které používám.

4. Komunikuji bezpečně

- nepoužívám hrubosti, vulgarity ani výhrůžky,
- ověřuji si, zda je sdělení vhodné a pravdivé,
- nešířím dezinformace nebo nepodložené zprávy.

5. Chráním digitální prostředí školy

- nehledám cesty, jak obejít pravidla školy,
- nenarušuji práci ostatních (mazání, přepisování, úpravy souborů),
- nespouštím hry, aplikace ani stránky, které nejsou povolené.

6. Využívám digitální technologie smysluplně

- používám digitální nástroje k učení, tvoření a komunikaci,
- volím vhodné pomůcky (text, obrázek, prezentaci, audio),
- dodržuji zásady digitální hygieny (pauzy, světlo, držení těla).

7. Víím, že digitální stopa je trvalá

- přemýšlím, co zveřejňuji, protože internet si vše pamatuje,
- učím se odpovědně tvořit digitální obsah,
- chovám se jako dobrý digitální občan.

Příloha ŠVP č. 4 – Sjednocená tabulka: Pravidla bezpečného používání ICT a digitální etický kodex žáka

Oblast	Pravidla / Etické zásady
1. Bezpečná práce s ICT zařízeními	<ul style="list-style-type: none">• Zacházím s počítačem, tabletem i telefonem opatrně a podle pokynů učitele.• Neinstaluji programy a neměním nastavení zařízení.• Pracuji v klidu, dodržuji hygienu práce a bezpečné držení těla.• Pokud se zařízení chová neobvykle, nahlásím to učiteli.
2. Ochrana osobních údajů	<ul style="list-style-type: none">• Nesděluji své osobní údaje (jméno, bydliště, telefon, hesla, fotografie).• Nesdílím osobní informace ostatních lidí.• Neposílám fotografie ani videa bez svolení dospělého.• Používám pouze školní přidělený účet.
3. Bezpečné chování na internetu	<ul style="list-style-type: none">• Otevírám pouze stránky a odkazy povolené učitelem.• Neposílám zprávy neznámým lidem.• Pokud narazím na nevhodný obsah, ihned informuji učitele/dospělého.• Nevyhledávám nebezpečná nebo škodlivá témata.
4. On-line komunikace (komunikace v MS Teams, e-mail, chat)	<ul style="list-style-type: none">• Píšu slušně, ohleduplně a s respektem.• Nepoužívám výhrůžky, vulgarismy ani urážky.• Neposílám nepravdivé informace ani pomluvy.• Dodržuji pravidla netikety.
5. Digitální etika	<ul style="list-style-type: none">• Na internetu se chovám stejně slušně jako ve škole.• Uvědomuji si, že digitální stopa je trvalá.• Nešířím nic, co by mohlo někomu ublížit.• Nekopíruji práci ostatních, nekradu cizí nápady.
6. Autorská práva	<ul style="list-style-type: none">• U obrázků, textů a hudby uvádím zdroje, pokud to lze.• Nepoužívám chráněný obsah bez povolení.
7. Práce s OneDrive / MS 365	<ul style="list-style-type: none">• Ukládám práci na svůj školní OneDrive podle pokynů učitele.• Sdílím soubory jen se spolužáky a učiteli, kterým jsou určeny.• Nezasahuji do souborů, které mi nepatří.

8. Ochrana školního digitálního prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Neobcházím zabezpečení, neinstaluji neznámé programy. • Nezasahuji do souborů ostatních žáků. • Nepřihlašuji se cizími účty.
9. Kyberšikana – prevence a reakce	<ul style="list-style-type: none"> • Nikomu neublížuji pomocí zpráv, fotek, videí nebo komentářů. • Pokud se mi něco nelíbí nebo mi někdo ubližuje, ihned to hlásím učiteli nebo rodičům. • Nešířím fotky, videa ani zprávy proti vůli druhých.
10. Digitální hygiena a zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuji přestávky, střídám činnosti. • Pracuji v bezpečné vzdálenosti od obrazovky. • Vím, že technologie se používají s mírou.
11. Spolupráce v digitálním prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Pracuji ohleduplně ve sdílených souborech. • Nechám ostatní pracovat a nezasahuji do jejich práce. • Vím, jak spolupracovat na společné prezentaci, dokumentu či úkolu.
12. Odpovědné používání zařízení mimo vyučování	<ul style="list-style-type: none"> • Zařízení používám jen tehdy, kdy je to dovoleno. • Dodržuji pravidla školy o používání mobilních telefonů.
13. Postup při rizikové situaci	<p>Žák okamžitě oznámí dospělému:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kyberšikanu, výhrůžku, nátlak, nevhodný obsah, pokus o kontakt od neznámé osoby, • zneužití účtu, podvod, útočný obsah.